A°. 1848.

N° 83

ARNHEMSCHE COURANT.

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.)

DINGSDAG 18 APRIL.

(De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Binnenlandsche Berigten.

Verslag der Commissie, bij besluit van 17 maart jl. benoemd tot voordragt van een volledig ontwerp van grondwets-herziening.

AAN DEN KONING!

Bij den voorbeeldeloozen, plotselijken val zóóveler, schijnbaar welgevestigde, oude of nieuwe, instellingen elders heeft Uwe Majesteit het noodzakelijk geoordeeld, de grondslagen der onze naauwkeurig en onverwijld te doen onderzoeken. Gij hebt verlangd, Sire, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal u hare wenschen kenbaar maakte, wenschen, uitgedrukt in het verslag van 16 maart jl., hetwelk de uitkomsten der raadpleging in de afdeelingen dier Kamer behelst. Uwe Majesteit heeft vervolgens, bij besluit van 17 maart, aan de ondergeteekenden den last opgedragen, met overweging dier wenschen, u een volledig ontwerp van grondwets-herziening aan te bieden.

Gij hebt, Sire, ons volmagt gegeven tot eene *algemeene* herziening, niet om wat goed in de grondwet is ter zijde te stellen, maar om haar, des noods, naar een nieuw stelsel te hervormen.

Wij hebben de algemeene beginselen der grondwet, en elk harer artikelen in 't het bijzonder, onderzocht; wij hebben dit gedaan met het oog op het verslag van 16 maart; met raadpleging van al hetgeen vooral sedert 1840 over herziening bij de Tweede Kamer en in het publiek daarbuiten is gehandeld; met toetsing eindelijk van de tegenwoordige behoeften en van de voorwaarden, zonder welke geen staat, bij de hedendaagsche spanning en stoute wending aller staten, de toekomst met eenig vertrouwen ingaat.

Dit onderzoek heeft ons de volkomen overtuiging gegeven, dat de grondwet geheele herziening behoeft, voornamelijk in twee opzigten en tot tweederlei doel; de betrekking des volks tot de staatsinrigting; en, ten andere de regeling der wetgevende en besturende magten. In het eerste zoeken wij de voorwaarden van een *nationale* Staat; het beginsel van leven en wasdom; in het tweede de voorwaarde eener goede *regering*; het beginsel van orde.

Wij zijn overtuigd, Sire, dat, om Nederland en de grondwettige monarchie te kunnen behouden, onze instellingen boven alles eene andere en oneindig grootere medewerking der burgerij, dan tot dus ver, eischen. Eene staatsregeling kan den politischen zin en wil, hiertoe noodig, niet scheppen, maar zij kan dien niet onderdrukken, of wekken en bevorderen. De grondwet sloot volkskracht buiten, zij moet die nu in alle aderen des Staats trachten op te nemen. Dit geschiedt zoowel door uitbreiding der individuële vrijheid van ontwikkeling en handeling, als door een opregt stelsel van vertegenwoordiging in lands-, provincie en plaatselijke gemeentezaken.

Ten aanzien der individuële of bijzondere regten der ingezetenen stellen wij Uwe Majesteit voor, de waarborgen, welke de grondwet reeds bevat, te versterken, en met andere, inzonderheid het regt van vereeniging, de godsdienst en het onderwijs betreffende, tot een, onzen tijd en den Nederlandschen burger waardig, geheel aan te vullen. De grondwet moet boven vooroordeel en verdeeldheid, al dragen zij populaire kleuren, verheven zijn; zij moet het schild wezen, waarop beide afstuiten.

De grondwet heeft staatsburgerschap, de eerste drijfveer onzer eeuw, zooveel zij kon, laten slapen. Om hartstogt te mijden; brak zij de ziel. De burgerij had tot hiertoe het besef, dat zij mederegeerde, niet. Zonder dit besef evenwel rust de staat niet op nationale kracht; en zonder hoog ontwikkelde nationale kracht wordt heden ten dage geen staat bewaard. Dat besef wordt door eene echte, eenvoudige vertegenwoordiging in plaatselijke, provinciale en landsregering aan de ingezetenen geschonken.

Alle vonden en kronkelingen eener vreesachtige staatkunst, die het kiesregt eener stembevoegde burgerij verlammen, doen niet anders, dan dat zij de vertegenwoordiging, het hoofdwerktuig aller hedendaagsche regering, ondermijnen. Het is de vraag niet meer, of regtstreeksche verkiezing de *beste* vorm zij, het is de vraag, of thans een andere vorm *mogelijk* zij.

In het verslag van 16 maart wordt als meening der overgroote meerderheid van de leden der Tweede Kamer opgegeven, dat de verkiezingen behooren plaats te hebben in kiescollegiën, door stemgeregtigden te benoemen. Een begrip, dat bij de eerste proefnemingen tot zamenstelling der nieuwe vertegenwoordiging aanbeveling vond in het streven om, gelijk bij de Fransche constitutie van 1791 en de onze van 1798, aan een overgroot deel der bevolking stemregt te geven, ja stemregt, zonder beperking door een cijfer van schatpligtigheid, tot gemeen regt aller zooveel mogelijk te doen naderen. Inderdaad echter is het een niet edelmoedig spel met hen, aan wie de wet toch stemregt toekent. Zij schijnt te geven wat zij in het wezen onthoudt. Eene politische meening kunnen, bij keuze door gekozen kiezers, de stemgeregtigden niet uitdrukken of doen gelden. De gekozen kiezer verbreekt den zamenhang tusschen het volk der stembevoegden en den afgevaardigde. Of er overeenkomt tusschen den geest der vertegenwoordiging en de natie zij, blijft steeds twijfelachtig. De stemgeregtigde, zonder merkbaren invloed op de zamenstelling van het personeel of het karakter der vertegenwoordiging, stelt geen belang in eene handeling, die hij als volbrenging van een burgerlast, niet als uitoefening van een regt, beschouwt. Hij gevoelt, dat de kieswet of hem, of zich zelve, bedriegt. Is hij onbekwaam om den afgevaardigde te kiezen, waarop rust het vermoeden zijner bekwaamheid om de regte kiezers te vinden.

Eene andere vraag doet zich voor. Wil men de kiezers door stemgeregtigden doen aanwijzen, dan komt geen census voor het kiezerschap te pas. In het oog nu van hen, die elke uitbreiding van het kiezerschap huiverig bewaken, wie biedt meer waarborg aan, de kiezer, door stemgeregtigden, of de kiezer, door eene bepaalde schatpligtigheid, teeken van vastigheid in de maatschappij, aangewezen?

Hoe dit zij, het instellen van gekozen kiezers is, naar onze overtuiging, het zaad eener snelle vergankelijkheid in de grondwet leggen; halvering van een regt, dat inderdaad één en ondeelbaar is; eene scheuring, die of het leven van het staatsburgerschap doodt, of aanzet tot weêrstand en omkeer. De tijd, om den ingezeten wat hem op de goudschaal schroomvallig wordt toegewogen, met gesloten oogen te doen aannemen, is voorbij. Hoe grooter de offers zijn, die men van hem vergt, des te eerlijker en grooter deel moet men hem aan het staatsbeleid gunnen, des te nauwer dient men hem persoonlijk aan het algemeene belang te verbinden, en hem, in zijne eigene medewerking, een nieuwen, den besten grond van vertrouwen te geven.

Wij wenschen geene heerschappij der volksmeening van den dag; maar geloof in eene vertegenwoordiging, die, zelfstandig orgaan van hetgeen de natie, als één persoon, gevoelt, denkt en wil, de regering met nationale kracht beziele.

Eene grondwet schept een goed beleid van regering zoo min, als volksgeest; maar zij kan er de voorwaarden van instellen. En ook te dezen aanzien schijnt ons de grondwet ver beneden de tegenwoordige eischen. Zij verwart, terwijl zij de betrekking tusschen wetgeving en bestuur, leden van één geheel, maar wier eenparige werking afhangt van behoorlijke onderscheiding, in vele opzigten miskent. Wij gelooven, dat de grondwet den wetgever moet rigten, niet belemmeren, noch op zijn gebied treden; wij hebben getracht, zijne regten en pligten tegen die van een in waarheid verantwoordelijk bestuur helderder te doen uitkomen, en, door aanwijzing van talrijke, tot hiertoe verzaakte onderwerpen, zijne taak vollediger te omschrijven.

Nevens eene wetgeving, die hare roeping kent en vervult, behoeft ons land de eenheid en kracht van een monarchaal bestuur in algemeene aangelegenheden, gepaard met die zelfregering der provinciën en gemeenten, welke, zonder de orde van het staatsligchaam te storen, het door vrije ontwikkeling zijner deelen versterkt. De belangstelling van den ingezeten in de plaats en het gewest zijner woning, op werkelijk deelgenootschap in de huishouding degrond, geeft aan het gansche staatswezen eene stevigheid en zwaarte, die menige waggeling en menigen storm te boven doet komen.

Uwe Majesteit vergunne, dat wij, na deze algemeene opmerkingen, de ontworpene veranderingen zelve met weinig woorden toelichten. De vroeger vruchtelooze, steeds toegenomen aandrang op hervorming was in zoo verre *niet* vruchteloos, als hij het terrein heeft ontdekt, dat nu een ieder overziet. Hetgeen wij voordragen is, wat den hoofdinhoud betreft, niet eene vraag van gister, noch onder den indruk van een dreigend oogenblik geopperd, maar eene vraag van jaren herwaarts, in de hoofden onzer meest verstandige en vaderlandlievende medeburgers sedert lang tot rijpheid gebragt en opgelost. Wij mogen te korter zijn, zoo Uwe Majesteit ons toestaat, dat wij het betoog van het voorstel van herziening, in 1844 aan de Tweede Kamer gedaan, waar het ons te stade komt, doorgaans zwijgend als aanvulling beschouwen, en soms uitdrukkelijk inroepen.

Iste HOOFDSTUK.

Van het rijk en de inwoners.

Artt. 1, 2. Het eerste lid van art. 1 onderscheidt het grondgebied van het koningrijk »in Europa", om te kennen te geven, dat ook de koloniën publiek of staatsgebied, niet slechts domein, zijn.

De politische verdeeling des rijks in provinciën en plaatselijke gemeenten, stellen wij voor, ten einde niet de grondwet eene heilzaam of noodig gekeurde wijziging belette, aan den gewonen wetgever te onderwerpen. De vermelding der provinciën in het eerste lid van art. 1 is evenwel behouden, opdat hij niet verpligt zij, zich aanstonds met die verdeeling bezig te houden, en slechts behoeve te veranderen, zoodra verandering wordt vereischt. De thans bestaande verdeeling in provinciën zoowel als in plaatselijke gemeenten, zal dus moeten worden beschouwd als door de wet vastgesteld.

Dat *verandering der grenzen van den staat* afhange van den wetgever, strookt met art. 57 alinea 3 der grondwet, en met artikel 54 alinea 3 van ons voorstel.

Art. 3. De voorgestelde bijvoegselen worden, onzes inziens, tot bescherming zoowel van een beginsel dat in Nederland vooral behoort te worden geëerbiedigd, als tegen de nadeelen of zwarigheden, welke eene onbepaalde werking van het beginsel kan hebben, gevorderd.

Art. 5. Men bezit staatsburgerlijke regten in betrekking tot den staat als eenheid; andere burgerschapsregten in betrekking b. v. tot eene provincie of plaatselijke gemeente. Zoodanig bezit sluit in, dat men lid zij; en het schijnt in den aard der zaak gelegen, dat men, om lid van den *Nederlandschen* Staat en zijner gemeenten te wezen, *Nederlander* zij.

Artt. 6, 7. Het voorregt, door art. 7 der grondwet, ten aanzien der benoembaarheid tot sommige hooge landsbedieningen, gegeven, »aan Nederland»sche ingezetenen, geboren binnen het rijk of des»zelfs buitenlandsche bezittingen, uit ouders aldaar »gevestigd," mist, onzes oordeels, genoegzamen grond. De geboorte toch binnen het rijk of deszelfs buitenlandsche bezittingen, uit ouders aldaar gevestigd, verzekert op zich zelve geenszins die innige verbindtenis, die gemeenzaamheid met land en volk, welke de grondwet zonder twijfel op het oog had. De wet zal zeggen, wie, staatsregtens, Nederlander is; doch tusschen hen, die zij Nederlanders verklaart, mag zij, wat de benoembaarheid aangaat, geen verschil maken, noch van geboorte, stand of rang, noch eenig ander, dan dat der persoonlijke bekwaamheid en voorwaarden, voor elke bediening in 't bijzonder gelijkelijk van allen gevorderd.

Vreemdelingen moeten geen zoogenaamd actief burgerschapsregt kunnen uitoefenen. Maar ten aanzien van benoembaarheid tot landsambten komt het ons voor, dat de poort, die art. 8 der grondwet aan vreemdelingen geheel sluit, in het belang der algemeene dienst moet kunnen worden geopend voor onderscheidene betrekkingen, waar wij het talent van bekwame vreemdelingen behoeven.

Wenscht de vreemdeling Nederlander te worden, wij stellen voor, dat eene acte van naturalisatie niet dan van den wetgever verkrijgbaar zij; die ook de voorwaarden en vormen, onder welke naturalisatie

van hem kan worden erlangd, in het algemeen zal regelen.

Onder landsbedieningen verstaan wij zoowel militaire als burgerlijke ambten.

De twee laatste artikelen van het 1ste hoofdstuk der grondwet, art. 9, dat in 1815 onder de additionele artikelen behoorde te zijn geplaatst, en sedert 1816 niet meer werkt, en art. 10, opgenomen, zooveel noodig, in ons art. 6, kunnen vervallen.

Artt. 8, 9. Eene grondwet behoeft wel niet volstrekt den vorm van een stelsel te hebben, evenwel zijn artt. 225 en 159, verzekerende de vrijheid der drukpers en het regt om verzoekschriften aan de overheid in te dienen, van zóó algemeenen inhoud, en tevens daar, waar zij nu staan, zóó weinig op hunne plaats, dat overbrenging naar het hoofdstuk, hetwelk van de algemeene regten der inwoners handelt, zich van zelf aanbeveelt.

Art. 159 lieten wij bij ons artikel 9 onveranderd; maar van art. 225 behielden wij in art. 8, overeenkomstig met den aard eener grondwet, slechts het hoofdbeginsel. Art. 225 treedt op het gebied der strafwet, dat de grondwet, naar onze meening, aan den gewonen wetgever moet laten. Zoo de taak der grondwet is de vrijheid te waarborgen, aan den laatste komt het toe, de verantwoordelijkheid voor het misbruik te regelen.

Art. 10. Het regt van vereeniging, waarvan vergadering een uitvloeisel is, heeft in de hedendaagsche gebeurtenissen en maatschappijen, gelijk in de wetgeving elders, een zóó groot gewigt verkregen, gezelligheid is een zóó wezenlijk en vruchtbaar middel van menschelijke krachtoefening, dat wij oordeelden het onder bescherming der grondwet te moeten stellen. Wanneer de wet wordt aangewezen als de magt, welke dat regt met de publieke orde in harmonie moet houden, wordt het tevens tegen de willekeur van een naar afwisselende inzigten handelend bestuur beveiligd.

IIde HOOEDSTUK.

Van den koning.

Iste AFDEELING.

Van de troonopvolging.

Het schijnt vreemd, in eene grondwet van den jare 1848 te lezen, dat »de kroon is en blijft opgedragen aan Z. M. *Willem Frederik*", of dat »de wettige nakomelingen van den regerenden koning zijn »de kinderen, reeds geboren, of die nog mog»ten geboren worden uit zijn tegenwoordig huwelijk »met H. M. *Frederika Louisa Wilhelmina*, prin»ses van Pruissen." Maar deze artikelen betreffen den oorsprong van het erfelijk koningschap; zij zijn de historische en wettelijke grond der tegenwoordige en toekomstige troonopvolging. Wij meenden ze eenvoudig te moeten overnemen. Alleenlijk artt. 23 en 24 schijnen ons verandering volstrekt te eischen.

Vooreerst art. 23: dewijl verandering »in de op»volging van den troon" verandering is der grondwet, en er, zooveel wij zien, geene reden bestaat om op een zoo gewigtig punt van de gewone voorwaarden en vormen eener verandering der grondwet af te wijken. Art. 23 laat het voorstel tot verandering in de troonopvolging uitsluitend aan den koning; maar het kan voor den koning, soms door familie- of andere banden belemmerd, even gewenscht zijn, als raadzaam in het algemeen belang, dat het voorstel kome van de Staten-Generaal.

Ten andere art. 24: om gelijke redenen. In dit geval schijnt het uitsluitend regt des konings om de voordragt te doen, des te minder aannemelijk, daar de Staten-Generaal, om de benoeming van den opvolger naar art. 26 alleen aan zich te houden, slechts behoeven in de koninklijke voordragt niet toe te stemmen.

Wij stellen voor, artt. 23 tot 26 te vervangen door twee artikelen, 23 en 24. Art. 25 der grondwet is, daar de verpligting tot afkondiging uit art. 232 der grondwet onmiddellijk volgt, overbodig. Art. 26, aangevuld en in art. 24 opgenomen, hebben wij duidelijk, zoo wij meenen, doen zeggen, dat het besluit der Staten-Generaal tot benoeming de goedkeuring van den Raad van State, anders naar art. 48 der grondwet geroepen om het koninklijk gezag in zoodanig geval waar te nemen, niet behoeft.

De bijvoeging in art. 28 werd sedert 1840 begeerd, ten einde de kroon van Luxemburg, eene aan Nederland vreemde kroon, zonder strijd met de grondwet door den koning kunne worden gedragen.

IIde AFDEELING.

Van het inkomen der kroon.

Art. 27 vestigt hetgeen sedert geruimen tijd, in tegenspraak met de grondwet, bestaat. Tevens wordt, met intrekking van art. 30 der grondwet, alle twijfel over het gevolg van den afstand van 1822 weggenomen.

Art. 29. Wanneer de grondwet in artt. 31 en 32 van gebouwen spreekt ten gebruike des konings en der prinsen en prinsessen van zijn huis bestemd, kan zij daarmede slechts landsgebouwen meenen. Aanwijzing door de wet dient tot duidelijke onderscheiding dier gebouwen van de goederen, welke aan de vorstelijke personen in bijzonderen eigendom behooren.

Art. 31 der grondwet stelt de hoógste som, die voor onderhoud der tot gebruik des konings bestemde landsgebouwen ten laste des rijks kan worden gebragt. Zoodanige bepaling van som, welke dan eens boven en dan weder beneden de werkelijke behoefte kan zijn, en de verbindtenis tot het doen van rekening insluit, is met eene betamelijke zorg voor die landsgebouwen niet wel vereenigbaar. Wanneer grove herstellingen, welke de ƒ 50,000 ver zouden te boven gaan, worden verschoven, zal het nadeel van jaar tot jaar grooter worden. Het schijnt derhalve verkieslijk, met weglating der som uit de grondwet, de zaak aan de gewone regtsregelen van vruchtgebruik te onderwerpen.

Ook art. 33 der grondwet dient, gelooven wij, te vervallen. Beteekent het, dat de koning zijne hofhouding inrigt of over zijn inkomen beschikt naar goedvinden, dit spreekt van zelf en is onnoodig te zeggen. Maar men kan in het artikel méér zoeken; de toekenning eener bijzondere regtsmagt over het koninklijke huis, of den grond voor een bijzonder, van het gemeene afwijkend, burgerlijk regt, dat de koning in zijn huis zou mogen invoeren. Een artikel, dat tot zoodanigen twijfel aanleiding kan geven, zal Uwe Majesteit, meenen wij, niet wenschen in de grondwet te behouden.

IIIde AFDEELING..

Van de voogdij des konings.

De voorschriften der grondwet over de voogdij zijn noch zeer helder noch volledig. Naauwelijks behoeven wij aan te stippen wat tot verandering van het opstel dezer afdeeling bewoog.

Bij voorbeeld in art. 88 der grondwet, art. 33 van ons voorstel, moet *inboorlingen* worden verwisseld met *Nederlanders*, zoodra art. 7, dat inboorlingen van andere Nederlanders onderscheidt, wegvalt.

Beraming der voogdij in art. 39 geeft zoo min, als *schikking betreffende de voogdij* in art. 40, eenig juist of wis begrip.

Met overleg van eenige der naaste bloedverwanten in hetzelfde artikel zou men aldus kunnen verstaan, dat hunne toestemming wierd geëischt.

Art. 40 der grondwet is ook niet in overeenstemming met de verordeningen in artt. 42 en 48, volgens welke het koninklijk gezag niet slaapt, maar, bij ontstentenis of onbekwaamheid van den persoon des konings, wordt waargenomen, hetzij door een regent, hetzij door den Raad van State.

Eindelijk breekt art. 46 der grondwet, door ons, tot vereeniging aller voorschriften over de voogdij, aan het slot dezer afdeeling gebragt, ter plaatse, waar het nu staat, den zamenhang. Het scheidt aldaar twee artikelen, 45 en 47, die onmiddellijk op elkander moesten volgen.

IVde AFDEELING.

Van het regentschap.

De wijzigingen, in deze afdeeling voorgesteld, ontspringen ten deele uit gelijke redenen, als die, welke wij de eer hadden met betrekking tot de voorgaande afdeeling te verklaren. Vergelijking van ons opstel met de grondwet is, vertrouwen wij, regtvaardiging. Wij roeren slechts twee gewigtige punten aan.

Volgens art. 45 der grondwet schijnt de *beslissing*, of de persoon des konings in den daar bedoelden toestand verkeert, enkel van den Raad van State met de hoofden der ministeriele departementen af te hangen. Wij meenen, dat de grondwet aan koning en natie, voor zoodanig geval, een vaster, formeler waarborg behoort te geven. (Artt. 40 en 41.)

De grondwet gewaagt van geen middel tot verzekering, dat de schorsing of het tusschenbewind niet langer dure, dan de treurige reden bestaat, noch van de wijze, waarop de koning, zoodra die reden is vervallen, de teugels der regering herneemt. Bij het slotartikel (47) der afdeeling is, naar onze gedachte, in beide leemten voorzien.

Vde AFDEELING.

Van de inhuldiging des konings.

Artt. 48—50. In deze artikelen onderwerpen wij aan Uwe Majesteit hoofdzakelijk drieërlei verandering; betreffende

Vooreerst, de nuttelooze voorlezing der grondwet;

Ten andere, de eedsformulieren, die, in 1815 niet zeer gelukkig vermaakt, onzes inziens korter, eenvoudiger, bondiger, juister uitdrukking behoeven;

Ten derde, de provinciale inhuldiging, die, na de nationale inhuldiging door de Staten Generaal, in het hedendaagsche stelsel niet rijmt.

VIde AFDEELING.

Van de magt des konings.

Naar het verslag van de sectiën der Tweede Kamer van 16 maart, mag in de grondwet niet langer de stelling ontbreken, die gemeenlijk aldus wordt uitgedrukt: »De persoon van den koning is onschend»baar; de ministers zijn verantwoordelijk." Volgens het algemeen gevoelen van de leden der Kamer wordt door die uitdrukking in de grondwet »van zelve het »bestaan van een eigenlijk gezegd ministerie gewaar»borgd." Wij meenen dat dit beginsel aan het hoofd der afdeeling van de magt des konings verdient te worden geplaatst.

Art. 52. *Opperbestuur* is het eigenaardige woord voor hetgeen art. 55 der grondwet *bestuur* noemt. Benoeming en terugroeping van gezanten en consuls is daarin begrepen met vele andere verrigtingen, die, zoo men er ééne noemt, alle zouden behooren te worden opgeteld.

Artt. 53, 54. Vrede wordt bij verdrag gemaakt; en bekrachtiging van verdragen is onderworpen aan grondwettige voorwaarden, met welke oorlogsverklaring niets heeft te doen. De grondwet kent, ten aanzien van vredesverdragen, zoodanige voorwaarden niet. Van daar dat zij zamenvoegt hetgeen wij meenen te moeten scheiden; dewijl, naar ons eerbiedig advijs, noch vredes-, noch ander tractaat, zooveel het grondgebied afstaat of eenige andere verandering van wettelijke regten inhoudt, door den koning zonder goedkeuring der Staten-Generaal moet worden bekrachtigd.

Onder *wettelijke regten* verstaan wij niet alleen voorschriften van eenige bestaande wet: maar het regt der wetgevende magt in zijnen ganschen omvang; zoodat, bij tractaat niet in hare bevoegdheid kan worden gegrepen, noch, zonder haar, eenig punt gevestigd, dat binnen den kring van haar grondwettig gezag ligt Hetgeen staatsregtens onderwerp is der wetgevende magt moet niet, zoo min *in* als *buiten* een verdrag, zonder toestemming der Statengeneraal kunnen worden vastgesteld. Er is strijd van wetgevende bevoegdheid, zoodra de Koning bij tractaat eene verbindtenis kan opleggen, die anders niet dan bij eene wet zou kunnen worden opgelegd; het tractaat kon dan de wet en de wet het tractaat veranderen; een strijd in de grondwet niet te dulden.

Art. 55. Wij hebben ernstig overwogen, Sire, of niet gelijke waarborgen, als bij de wetgeving van andere landen, b. v. bij de Fransche wetten van 17 en 24 april 1832, *sur l'avancement dans l'armée et l'armée navale*, en van 23 mei 1834, *sur l'état des officiers*, aan de Nederlandsche krijgsmagt behooren te worden geschonken. Dat zij, die hun leven aan de gewapende verdediging van het vaderland toewijden, op bescherming tegen willekeur de hoogste aanspraak hebben, kan niet twijfelachtig zijn. De pligtvervulling, gelijk de offers, die van hen worden gevorderd, zijn zóó uitsluitend, dat het hun, miskend of ter zijde gesteld, doorgaans niet, als aan andere ambtenaren, mogelijk is zich zelve te helpen of in nieuwe werkzame betrekkingen met de burgermaatschappij vergoeding te vinden. Het kan slechts de vraag zijn, of de regels, waardoor de wet hunne regten zou verzekeren, zóó kunnen worden gesteld, dat zij niet tevens eene goede inrigting der dienst en de vrijheid om, inzonderheid na afloop van een oorlog, de uitgave naar eisch te verminderen, beletten. Deze vraag nu schijnt ons door de aangehaalde en andere buitenlandsche wetten opgelost.

Wij verzoeken op dit gedeelte van ons voorstel de bijzondere aandacht van Uwe Majesteit. Haar krijgskundig oordeel zal beslissen, of aan onze dappere verdedigers de voldoening kunne geworden, die hen aan wet, koning en vaderland, inniger dan ooit, moet verbinden.

Er staat, *militaire* officieren, waaronder, meenen wij, die der militie, met uitsluiting van de officieren der schutterij, moeten worden verstaan. Ten aanzien der laatste zou de grondwet ten onregte den gewonen wetgever binden, zoo deze het heilzaam en tijdig keurde, hen ten deele door de manschappen zelve te doen benoemen, of deze althans tot de keuze te laten medewerken.

Art. 56. Na al hetgeen over de betrekking van de wetgevende magt des rijks tot de koloniën is gehandeld, zal ons voorstel naauwelijks toelichting behoeven. Naar ons inzien moet het bestuur in de koloniën vrijer en onbeperkter zijn, dan het bestuur hier te lande. Wij zijn zelfs genegen te denken, dat aan de magt der gouverneurs-generaal, door het ministerie van Kolonien, meer ruimte moet worden gelaten, dan sedert eene reeks van jaren welligt het geval was. Maar er dient regel, orde en regt ook in de koloniën te heerschen; volgens getuigenis der zaakkundigste mannen bestaat aldaar thans, bij gebreke van vaste grondslagen, menigerlei verwarring en duisternis; koloniën en moederland dienen onderling in naauwer gemeenschap van kennis en belang te komen; het beginsel van verantwoordelijkheid des bewinds dient ook in de koloniën te gelden. Verantwoordelijkheid echter is slechts denkbaar, waar voorschriften zijn, met welke de handelingen van het uitvoerend gezag kunnen worden vergeleken, en die het niet zelf kan veranderen. De groote meerderheid van de leden der Tweede Kamer, in wier naam het verslag van 16 maart is uitgebragt, heeft, het spoor volgende der onlangs gedane voordragt tot wijziging van art. 59, verlangd, dat de reglementen op het beleid der regering voor de overzeesche bezittingen bij de wet wierden vastgesteld. Deze reglementen zullen de voorname omtrekken van het politie- of burgerlijk gezag omschrijven. Doch er is, onzes oordeels, evenveel reden om de regterlijke inrigting, het burgerlijk en strafregt, zoover deze onderwerpen vatbaar zijn in wetboeken voor de koloniën te worden gebragt, op de wet te laten rusten.

Verdere deelneming des wetgevers aan de regeling der koloniën wordt, door het voorgestelde artikel, afhankelijk gemaakt van de behoefte. Om die behoefte te doen blijken, gelijk om het oog der Statengeneraal over die koloniën steeds open te houden, en deze bezittingen alzoo tot een voorwerp van altijd levendige nationale belangstelling te verheffen, worden de mededeelingen geboden, bij de twee laatste deelen van het artikel omschreven.

Art. 62. De zekerheid van regt vordert evenzeer als het natuurlijk begrip van gratie, de bepaling die wij voorstellen in het eerste lid van het artikel bij te voegen.

Tot de zeer buitengewone magtoefening, die in abolitie en amnestie ligt, mag slechts de wetgever bevoegd zijn.

Een advijs van den regter moet, onzes inziens, gratieverleening steeds voorafgaan. Ten einde echter de Hooge Raad niet overladen blijve met de talrijke verzoeken, door het gebruik tot hiertoe van het regt van gratie gemaakt, bovenmate vermenigvuldigd, stellen wij voor, in zake van veroordeelingen tot drie jaren gevangenis en daar beneden het advijs in te winnen van den regter, die het vonnis streek, en die in zulke zaken vooral verdient te worden gehoord.

Het artikel omvat alle, en dus ook de militaire strafvonnissen, zoodat het onnoodig is, van deze afzonderlijk te gewagen.

Art. 63. Dat in den regel slechts de wetgever van de wet kan dispenseren, is onbetwist. Ons opstel heeft ten doel, dezen regel te beschermen, en te verhoeden, dat eene algemeene dispensatiewet een regt overdrage, hetwelk, zonder de wet op losse schroeven te brengen, niet dan voor zeer bepaalde, vooraf omschrevene gevallen door een ander, dan door den wetgever zelven, kan worden uitgeoefend.

Art. 66. Ontbindbaarheid wordt gevorderd tot beslissing van een strijd tusschen het gouvernement en ééne of beide Kamers der Staten-Generaal, een strijd van dien aard, dat of het gouvernement of de vertegenwoordiging behoort te wijken.

VIIde AFDEELING.

Van den Raad van State en de ministeriëele departementen.

Art. 67. De Raad van State, naar eisch ingerigt, zal, *en* als regeringsraad, *en* in andere opzigten, zoowel voor het gouvernement in 't algemeen, als voor elk ministeriëel departement in het bijzonder, een onmisbare steun zijn. Gelijk de gansche Raad aan het ministerie gezamenlijk, moeten vaste afdeelingen van den Raad aan de hoofden van onderscheidene departementen, zonder hunne persoonlijke aansprakelijkheid eenigzins te verzwakken, bestendig ter zijde staan, en eene vereeniging vormen van licht, kunde en bedrevenheid, die ook bij afwisseling dier hoofden blijft. Wij hebben ons hoofdzakelijk toegelegd, uit de grondwet alle bepalingen te verwijderen, welke de wet, bij inrigting van dat collegie en zijner taak, eenigzins zouden kunnen belemmeren.

Art. 69 bevat, gelooven wij, de grondbeginselen eener allezins voldoende regeling van de verantwoordelijkheid der ministers door de wet.

IIIde HOOFDSTUK.

Van de Staten-Generaal.

1ste AFDEELING.

Van de zamenstelling der Staten-Generaal.

Art. 72. De schatpligtigheid der kiezers kan de grondwet niet geheel onbepaald laten, of de uitoefening van het hoogste politische regt der Nederlanders zal van eene telken jare veranderlijke wet volstrekt afhangen. Wij stellen eene hoogste en laagste som voor, waartusschen de wetgever, zonder juist genoodzaakt te zijn tot de laagste af te dalen of tot de hoogste op te klimmen, zich zal moeten houden; cijfers in 1844 na onderzoek door het gouvernement gekozen als census der bevoegdheid om leden der Provinciale Staten te benoemen.

De census streeft steeds naar verlaging; de standaard, vooral bij eene grondwet gesteld, moet dus matig en voor langen tijd goed zijn; of hij wordt een wapen tegen den wetgever.

Het gevorderde cijfer van schatpligtigheid geldt, bij gebreke van ander bewijs, als teeken eener vermoedelijke bekwaamheid. Hetzelfde vermoeden schijnt, met meêr regt zelfs, aan den rang in wetenschap en maatschappij, dien de graad van doctor geeft, te mogen worden gehecht. Wij zouden zelfs andere classen van bekwaamheden darbij hebben gevoegd, indien deze door een even vast merk als de gepromoveerden, konden worden onderscheiden.

Art. 73. Het getal der afgevaardigden naar de bevolking te regelen, schijnt ons de eenige juiste maatstaf. Stelt men één voor 45,000, dan zal, bij de tegenwoordige bevolking, het getal tot 68 kunnen rijzen. En dit komt ons groot genoeg voor, om genoegzame verscheidenheid van kennis en oordeel in de Kamer bijeen te kunnen brengen. Bij grooter aantal zal, vreezen wij, eene goede, naauwkeurige behandeling der zaken lijden, daar ieders aandeel of gewigt, behalve dat van enkele uitstekende leden, te klein wordt om, gelijk de negen voorstellers in 1844 zeiden, zijnen ijver en zijne belangstelling te spannen.

Eindelijk gebiedt, daar de kosten met het getal toenemen, eene hoogst noodige spaarzaamheid, dat men de vergadering niet talrijker make, dan noodig is.

Art. 74. De bezitters van groote, vaste fortuinen, in de Eerste Kamer gevestigd, geven haar dat bijzonder karakter, zonder hetwelk zij, door dezelfde kiezers, als de Tweede gekozen, niets dan eene willekeurige, huishoudelijke afdeeling der landsvertegenwoordiging ware. En op een anderen voet, dan dat zij, gelijk in een naburig rijk, even als de Tweede Kamer uit de gewone kiesmagt der burgerij voortkome, durven wij het behoud eener Eerste Kamer niet aan te raden.

Het cijfer harer leden mag niet hooger zijn, dan de helft van dat der afgevaardigden in de Tweede Kamer, omdat anders, bij vereenigde zittingen, vooral ter zake eener verandering der grondwet, de leden der Eerste Kamer, eendragtiger welligt dan die der Tweede, een overwegenden invloed zouden kunnen uitoefenen, die, aan eene vergadering van rijken geweten, meer aan bijzonder dan aan algemeen belang dienstbaar kon schijnen, en gewis niet tot nationale bevrediging zou strekken.

IIde AFDEELING.

Van de Tweede Kamer.

Art. 75. De voorwaarde, dat men, om verkiesbaar te wezen, ingezeten der provincie zij, is reeds met het stelsel van algemeene volksvertegenwoordiging der grondwet van 1815 in strijd. Zulk een dwang, aan den kiezer opgelegd, noopt tot keuze, die hij vrij, niet zou doen, en brengt mede, dat de uitstekende burger, door het nationale vertrouwen inderdaad geroepen, slechts in zijne provincie behoeft te worden geweerd, om van de Kamer uitgesloten te blijven.

Dat kennis aller oorden van het land in de Kamer zamenvloeije, is zeer wenschelijk; dan hiervoor zullen de kiezers van zelf wel zorgen, en niets is voor de zamenstelling en onafhankelijkheid der landsvertegenwoordiging noodlottiger, dan den blik der kiezers, die slechts het algemeen belang voor oogen moeten hebben, binnen een provincialen gezigtskring te beperken.

Het cijfer der schadevergoeding, dat, op *f* 2000 gebragt, voor de leden van elders komende naauwelijks schadevergoeding zal zijn, wordt bij de grondwet bepaald, dewijl het, aan de wet overgelaten, door de leden der Kamer uit persoonlijke inzigten kon schijnen geregeld of veranderd te zijn.

IVde AFDEELING.

Beschikkingen aan beide Kamers gemeen.

Art. 85. De pligt van de hoofden der departementen van algemeen bestuur om aan de Kamers de verlangde inlichtingen te geven, is aan hunne betrekking tot de vertegenwoordiging zòò naauw verbonden, dat het voorschrift zich zelf regtvaardigt.

Art. 86. Ten aanzien der vereenigbaarheid of onvereenigbaarheid sommiger betrekkingen met het lidmaatschap der vertegenwoordiging, kan eene grondwet *of* het oordeel der kiezers meester laten; *of* zoodanige regels stellen, welke de verstandige kiezer steeds zal in acht nemen. Het laatste stelsel schijnt ons de voorkeur te verdienen.

De minister heeft, als zoodanig, pligten te vervullen, wier betrachting met de bekleeding eener plaats in de volksvertegenwoordiging niet zamengaat. Niemand kan tegelijk aan de ministerstafel en op de banken der afgevaardigden zitten.

De leden en procureur-generaal van den Hoogen Raad kunnen, uit hoofde van het regtsgebied van dat collegie over de leden der Staten-Generaal, de ministers en andere hooge ambtenaren, vervolgbaar van wege de Tweede Kamer, niet tegelijk leden der Staten-Generaal zijn.

Het lidmaatschap der Rekenkamer schijnt met dat der Staten-Generaal onbestaanbaar, niet alleen om de medewerking der Tweede Kamer bij het benoemen van leden der Rekenkamer, maar ook van wege den stand van dit collegie tusschen de ministers en de vertegenwoordiging.

De commissaris des konings in eene provincie is, gelijk in 1844 werd opgemerkt, aan die provincie en den voorzitterstoel der Staten te zeer gebonden, dan dat hij zich kunne verplaatsen met de vrijheid, welke het lidmaatschap der Kamers vordert.

Voor onvereenigbaarheid van een aan den lande rekenpligtig ambt met zitting in de Staten-Generaal zien wij geen genoegzamen grond. Men is niet rekenpligtig aan de vertegenwoordiging.

Aan krijgsofficieren nu, volgens art. 83 der grondwet, beneden den rang van hoofdofficier, volstrekt uitgesloten van de Tweede Kamer, wenschen wij de deur der vertegenwoordiging wijder te openen. Wij stellen voorop, dat de krijgsman, zoo hij de vereischten bezit, verkiesbaar moet zijn gelijk elk ander burger. Wij zien ook niet de minste reden, waarom de officier op non-activiteit of pensioen geene zitting zou kunnen nemen in de vertegenwoordiging. Maar wij moeten de juistheid der in 1844 geopperde bedenking erkennen, dat de krijgsman *in werkelijke dienst* onder een te streng gebod van gehoorzaamheid staat. Wanneer zijn overste hem verlof weigert, zal hij zijne plaats in de Kamer niet kunnen innemen. Wanneer hij zich in de Kamer nevens zijn overste of tegenover den minister van oorlog vindt, zal hij zóó vrij en zelfstandig kunnen zijn, als het lidmaatschap der vertegenwoordiging eischt? Deze banden knellen het sterkst, hoe lager rang; den hoofd-officier minder, dan den kapitein of luitenant. Wij geven dus in bedenking, de onvereenigbaarheid te bepalen tot de krijgslieden *in werkelijke dienst* beneden den rang van hoofdofficier. De krijgsman in werkelijke dienst, van welken rang ook, blijft verkiesbaar, maar beneden dien van hoofd-officier zal hij, om tot de Kamer te kunnen worden toegelaten, non-activiteit of pensioen moeten hebben erlangd.

Geestelijken hebben eene andere taak dan deel te nemen aan politische verrigtingen, waarin kerkgeloof en kerkverschil niet mag worden gemengd. Onder geestelijken verstaan wij, met de voorstellers van 1844, hen, wier beroep, na voorbereiding door theologische studiën, een kerkelijk leerambt is, of die tot geestelijken zijn gewijd.

Indien bij de verkiezingen ambtenaren voorzitten, zij zijn overeenkomstig met het kiesregt aller landen, binnen het district, waar zij voorzitten, niet verkiesbaar, opdat hunne onpartijdigheid buiten verdenking blijve, en zij van hunne betrekking geen misbruik maken in persoonlijk belang.

Wij laten art. 98 der grondwet weg. De Staten-Generaal moeten, dunkt ons, niet het voorbeeld geven van een ijdelen titelopschik, die met de tegenwoordige begrippen en rigting weinig strookt.

Wij vertrouwen, dat de eenvoudige regels over behandeling, des noods, bij gesloten deuren in de Kamers (artikel 91,) en over het gevolg van staking der stemmen (artikel 96,) de goedkeuring van Uwe Majesteit zullen wegdragen.

Vde AFDEELING.

Van de wetgevende magt.

Wij hebben niet gemeend, dat de veranderde zamenstelling der Eerste Kamer tot verandering harer regten met betrekking tot de Tweede Kamer moest leiden. Alle voorstellen der kroon worden het eerst door de Tweede Kamer ontvangen, en alle voorstellen der Staten-Generaal komen van die Kamer voort. De Eerste Kamer onderzoekt; zij keurt goed of keurt af; maar zij verandert niet. Voor dit stelsel, hetwelk dat der grondwet is, pleit:

Vooreerst: het beperkte karakter van volksvertegenwoordiging, dat de Eerste Kamer, enkel uit eene weinig talrijke klasse van ingezetenen, hoofden van een groot, vast vermogen, genomen, onderscheidt:

Ten andere: de omslag en moeijelijkheid om, bij verschil van gevoelen tusschen de beide Kamers over een of ander punt van een voorstel de veranderingen, van ééne of beide zijden begeerd, in overeenstemming op te lossen en tot besluit te brengen; eene zwarigheid, die, gelijk het voorbeeld van andere landen leert, *of* verderfelijke transactie begunstigt, *of* waaraan niet zeldzaam de gewigtigste en heilzaamste ontwerpen blijven hangen.

Art. 99 zegt, gelijk het voorstel van 1844: »de »koning zendt zijne voorstellen, *hetzij van wet*, »*hetzij andere*, aan de Tweede Kamer;” ten einde een twijfel, van het opschrift der afdeeling ontleend, tegen te gaan; of namelijk de koning bij andere, dan voorstellen van wet, aan de hier bepaalde orde zij gebonden.

Beide Kamers zullen, overeenkomstig met den wensch in het verslag van 16 maart uitgedrukt, zich bij adressen afzonderlijk tot den koning kunnen wenden. Artikel 106.

In overeenstemming met datzelfde verslag wordt het regt van amendement der koninklijke voorstellen aan de Tweede Kamer toegekend; art. 101. Hoe zulke amendementen moeten worden voorgesteld en behandeld, zal het reglement van orde der Kamer voorschrijven.

De Eerste Kamer overweegt het voorstel zoo *als* het door de Tweede werd aangenomen; art. 102. Een noodzakelijk gevolg van het boven verklaarde beginsel. De Eerste Kamer kan het voorstel afkeuren, maar indien zij de amendementen der Tweede Kamer als niet gedaan kon beschouwen, om tot het oorspronkelijk ontwerp, welligt door de ministers reeds verlaten, terug te keeren, had zij inderdaad het regt van amendement, en zou er tusschen beide leden der vertegenwoordiging een strijd ontstaan, in vele gevallen door geene onderhandeling, althans niet tot beider eere en tot heil der zaak, beslisbaar.

De formulieren van toe- en terugzending, welke eenige bladzijden dezer afdeeling vullen, kunnen in de grondwet zeer wel worden gemist. Daarentegen achten wij het hoog noodig, dat het tijdstip blijke, waarop door zamenstemming van de drie takken der wetgevende magt een ontwerp *wet* is geworden (art. 107); en dat ook ten aanzien der algemeene maatregelen van bestuur behoorlijke afkondiging, gelijk de tijd van aanvang hunner verbindende kracht, door de wet worde bepaald; art. 110.

VIde AFDEELING.

Van de begrooting.

Art. 113. Begrooting telkens voor *één* jaar, in stede van twee jaarlijksche begrootingen op eenmaal, verlangt, blijkens het stuk van 16 maart, eene aanzienlijke meerderheid van leden der Tweede Kamer. Een verlangen, dat evenzeer door andere bepalingen der grondwet, die jaarlijksche vergadering der Staten-Generaal, jaarlijksche rekening, jaarlijksche overweging der schuld, gebieden, als door den aard eener begrooting, wordt ondersteund en aangedrongen.

Bij *art.* 114 is het verbod van overschrijving onnoodig. Overschrijving ware verandering der wet, die zonder toestemming der Staten-Generaal niet kan worden veranderd.

Art. 115 drukt een stelregel uit, die bij elk wel bestuurd huishouden ten gronde ligt. Geene uitgave, dan uit een daartoe beschikbaar inkomen. De wet, die uitgaven inwilligde, is slechts na inwilliging der middelen van uitvoering rijp.

In *art.* 116 nemen wij gaarne de uitdrukking over van het zoo even genoemde verslag. Het kon in overweging komen, of het gewigt der zaak niet eenige grondbepaling over den vorm eischte. Aan den anderen kant is dat gewigt zoo algemeen erkend, dat men in de zorge van den wetgever kan berusten. Het strengste en werkzaamste stelsel van verantwoording zal gewis in Uwe Majesteit een voorstander vinden.

(*Zie verder het bijvoegsel.*)

Advertentien.

Ons veelgeliefd jongste Zoontje, *GERARDUS JACOBUS*, werd ons heden nacht in den jeugdigen leeftijd van dertien maanden, door den dood ontrukt.

Arnhem, den 17den April 1848.

G. J. GREIJ, *Heel- en Vroedmeester.*
G. GREIJ, *— HULSTIJN.*

Ten gevolge van twee veilingen, die gehouden zullen worden in het Logement *den Vergulden Arend*, te *Arnhem*, des avonds ten zeven ure, op Donderdag 27 April 1848 bij inzet, en 11 Mei bij toeslag, zal in het openbaar worden verkocht:

1o. Een hecht en sterk HEERENHUIS en ERVE, waarin *drie* BENEDEN- en *vier* BOVENKAMERS, alle behangen en van STOOKPLAATSEN voorzien, MEIDENKAMER, *drie* ZOLDERS, KEUKEN en WASCHHOK, ruime KELDER, REGEN- en WELWATERSPOMP, OPENPLAATSJE en TUIN, gelegen binnen *Arnhem*, in de Kerkstraat, Wijk F, No. 142, tusschen het erf van den Heer *F. VAN HEUMEN* en dat van de Israëlietische Gemeente.

Dit HUIS, bewoond den Heer *O. D. VAN DER SLUIS*, is met den 1sten Augustus 1848 in gebruik te aanvaarden, en kan gedurende drie dagen *vóór* en *op* de dagen van inzet en toeslag, mits vooraf belet vragende, worden bezigtigd.

2o. Een HUISJE of WONING op de Schoolplaats te *Arnhem*, Wijk A No. 161, bewoond door *PETER VAN DEN DRIESSEN.*

Nadere inlichtingen zijn te bevragen ten Kantore van den Notaris Mr. *W. H. TAAIJ* te *Arnhem.*

Te Nijkerk op de Veluwe,

zal op Donderdagen den 20sten en 27sten April 1848, des voormiddags ten 11 ure, in het *Heeren-Logement*, bij inzet worden geveild en in percelen of in massa finaal worden verkocht: het BUITENGOED genaamd

WATERGOOR,

zeer aangenaam nabij *Nijkerk* aan de *Vaart naar Zee* gelegen en bestaande in een hecht en sterk HEERENHUIS, voorzien van *dertien* meestal behangene KAMERS, ruime KEUKEN, KELDERS, ZOLDERS en verdere GERIEFELIJKHEDEN; benevens een KOETSHUIS met KNECHTSWONING en STALLING voor *acht* Paarden en eene SCHUUR met STALLING voor Rundvee; voorts TUINEN met uitgezochte VRUCHTBOOMEN bezet, LANEN, GRACHTEN, SINGEL, HOOI- en WEILANDEN, BOSCH en HOUTWAL; — alles bij en aan elkander gelegen en gekadastreerd in Sectie A, onder No. 676 en in Sectie B, onder No. 72 tot en met 79, 79*bis*, 81 en 82 ter grootte van 13 Bunders, 85 Roeden en 70 Ellen; en eindelijk eene BANK van *vijf* ZITPLAATSEN in de Kerk der Hervormde Gemeente te *Nijkerk;*

Een en ander, met uitzondering alleen van de Boschgrond en van *twee* kampen Hooi- en Weiland, dadelijk bij den toeslag te aanvaarden; over 1848 in de Grondlasten op *f* 108.13 en in volle Polderlasten op *f* 49.50 aangeslagen, en verdeeld in *zes* bij Biljetten breeder omschrevene percelen, welker koopers tegen betaling eener premie van 5 ten honderd geheel of ten deele zullen kunnen overnemen de thans daaropstaande, te water zoo gemakkelijk te vervoeren, meerendeels nog welig groeijende doch tot bergroeden en zwaar Timmerhout reeds geschikte

---

1450 EIKEN BOOMEN,

uitgebaakt in *twee honderd percelen*, die, behoudens het regt van naasting, op Dingsdag den 25sten April 1848, des voormiddags ten 9 uur, ten Huize van den Commissaris der *Nijkerker Vaart* aan de *Havenkolk* aldaar, op dag tot 15 September 1848, almede in het openbaar zullen verkocht worden.

Nadere inlichtingen zijn verkrijgbaar ten Kantore van den Notaris *COLENBRANDER*, te *Nijkerk*, alwaar ook de bewijzen van Eigendom en de koops-voorwaarden 3 dagen vóór den inzet zullen ter lezing liggen.

De Notaris *VAN ITERSUM*, zal op Woensdag den 26sten April en Woensdag den 10den Mei 1848, telkens des voormiddags ten 3 ure, aan de na te melden huizinge zelve, bij inzet en toeslag veilen en verkoopen:

Het wel ingerigte en voor weinige jaren geheel nieuw gebouwde LOGEMENT en UITSPANNING *DE KROON*, gelegen in het Dorp *Brummen*, aan den Straatweg, tusschen de Steden *Arnhem* en *Zutphen*, bevattende *zes* BENEDEN- en *drie* BOVENKAMERS, meest allen geplafoneerd en van STOOKPLAATSEN voorzien, *twee* KEUKENS met WELWATERPOMP, KELDER, annexe PASSAGESCHUUR waarin STALLING voor 8 Paarden, ZOLDERS en verdere GEMAKKEN, wijders MOESTUIN met VRUCHTBOOMEN, BOUW- en WEIDELANDEN, te zamen groot 75 Roeden, en 80 Ellen.

Dit goed is zeer geschikt tot inrigting van een BUITENVERBLIJF, de aanvaarding daarvan is bepaald op den 1sten November eerstkomende, hetzelve zal in 2 percelen en eene massa worden geveild en is inmiddels UIT DE HAND TE KOOP.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij voornoemden Notaris. — *Brieven franco.*

Op Donderdag den 20sten April 1848, des voormiddags ten 10 ure, zullen aan het Sterfhuis van wijlen den Schrijnwerker *HEICKEN*, in de Wielakkensteeg, te *Arnhem*, in het openbaar voor kontant geld worden verkocht:

MEUBELEN en HUISRAAD, waaronder eene accuraat loopende STAANDE KLOK; voorts eene nieuwe Mahonijhouten SECRETAIRE, twee dito SPEELTAFELS, WASTAFEL, Palisander TOILET. — Wijders een partij SCHRIJNWERKERS HOUTWAREN en GEREEDSCHAPPEN waaronder eene uitmuntende DRAAIBANK.

Te zien daags te voren van 10 tot 4 ure.

Op Woensdag den 26sten April 1848, des voormiddags ten 10 ure, zal aan het Huis Wijk K., No. 150, op de Velpsche Steenstraat, te *Arnhem*, voor contant geld worden verkocht:

Eenen nette INBOEDEL, bestaande uit differente wel geconserveerde MEUBELEN, als TAFELS, STOELEN, CANAPÉ, LEDIKANTEN, GORDIJNEN, BEDDEN, MATRASSEN en KEUKENGEREEDSCHAP.

Te zien daags te voren van 10 tot 3 uur.

---

† † † TERSTOND TE HUUR *twee* zeer nette VOORKAMERS op St. Walburgsplein, te bevragen bij den bewoner *G. J. JANSEN.*

---

† † † *TE HUUR* tegen 1 Mei 1848, binnen *Arnhem:* Een ruim en goed ingerigt BOVENHUIS, aangenaam gelegen aan de Groote Markt, waarvan *vier* KAMERS aan dat Plein uitzigt hebben. — Te bevragen bij den Heer *J. A. BUENINCK*, aan den Binnen-Singel aldaar.

In de provinciën *Gelderland* of *Overijssel*, in de nabijheid van een der Steden of Dorpen, verlangt men terstond TE HUREN: Een klein, goed droog BUITENHUIS met *drie* of *vier* KAMERS, KEUKEN en verdere GEMAKKEN, benevens eenen ruimen TUIN.

Met omschrijving van het aan te biedene, benevens opgave van huurprijs per jaar, adressere men zich met *franco-brieven*, onder Letter X., aan den Boekhandelaar *J. D. DOORMAN*, te *Utrecht.*

---

† † † Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Arnhem*, van den vijftienden April 1800 acht en veertig, is *BERNARDUS SCHMOOR*, Koopman en Winkelier, wonende te *Nijkerk*, verklaard te zijn in staat van FAILLISSEMENT, welke Faillissement is ingegaan op den veertienden April bevorens, en zijn bij datzelfde Vonnis benoemd tot Regter-Commissaris de Edel Achtbare Heer Mr. *P. J. EVEKINK BUSGERS*, Lid der Arrondissements-Regtbank te *Arnhem*, en tot Curator den Heer Mr. *P. C. A. C. REIGERSMAN*, Advocaat te *Arnhem*, geschiedende hiervan aankondiging ter voldoening van Artikel 793 van het Wetboek van Koophandel.

Arnhem, 16 April 1848.

De Curator voornoemd:
P. C. A. C. REIGERSMAN.

J. HENNEKE, Fabrikant in PARAPLUIES enz., in de Bakkerstraat, Wijk D, No., 126, te *Arnhem*, heeft de eer ter kennis van het publiek te brengen, dat hij uit *Parijs* heeft ontvangen een assortiment PARASOLS naar de nieuwste Models, en andere tot zijn Vak behoorende ARTIKELEN, *Parasols* van *f* 1.75 tot *f* 12, *Zijden Parapluies* van *f* 4 tot *f* 14 per stuk. Hij blijft zich zeer in de gunst van een ieder aanbevelen, kunnende zich van een allersoliedste bediening verzekerd houden.

Rijn-Stoomboot-vaart.

KEULSCHE-MAATSCHAPPIJ.

DAGELIJKSCHE DIENST

Van Arnhem direct naar Keulen, Mainz, Mannheim en tusschen gelegene plaatsen.

Vertrek van Arnhem, *des morgens ten 6 ure*, om nog denzelfden avond te *Keulen* aan te komen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Ondergeteekende te *Arnhem*, bij de Factorij van den Nederlandschen Rijn-Spoorweg te *Amsterdam*, en, door geheel het Rijk, aan de Kantoren van de Algemeene Expeditie-Maatschappij (*C. VAN DER HORST*) met welker Diligence-Diensten deze Vaart in onmiddellijk verband staat.

H. BUDDE GJzn.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 17 April 3 El 7 Palm 7 Duim; gew. 42 D. gev. 0 D.

NEDERLANDSCHE RHIJN-SPOORWEG.

UREN VAN VERTREK VOOR DE ZOMERDIENST.

Beginnende den 20sten April 1848. Van *Amsterdam* naar *Utrecht* en *Arnhem:*

Van Amsterdam	Van Abcoude.	Van Loenen Vreeland.	Van Nieuwersl.	Van Breukelen.	Van Maarssen.	Van Utrecht of aankomst aldaar.	Van Zeist Drieberg.	Van Maarsberg	Van Veenend.	Van Ede.	Van Wolfhezen.	Aankomst te Arnhem.
U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.
7 25	7 43	7 54	8 3	8 11	8 20	8 35	8 53	9 10	9 33	9 47	10 1	10 15
10 45	11 3	11 14	11 23	11 31	11 40	11 55	12 13	12 30	12 53	1 7	1 21	1 35
5 15	5 33	5 44	5 53	6 1	6 10	6 25	6 43	7 —	7 23	7 37	7 51	8 5
EXTRA TREIN DES ZATURDAGS.												
8 —	8 18	8 29	8 38	8 46	8 55	9 10	9 28	9 45	10 8	10 22	10 36	10 50

Van *Arnhem* naar *Utrecht* en *Amsterdam:*

Van Arnhem.	Van Wolfhezen	Van Ede.	Van Veenend.	Van Maarsberg	Van Zeist Driebergen	Van Utrecht of aankomst aldaar.	Van Maarsen.	Van Breukelen.	Van Nieuwersl.	Van Loenen Vreeland.	Van Abcoude.	Aankomst te Amsterdam
U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.
6 55	7 9	7 23	7 37	8 —	8 17	8 35	8 50	8 59	9 7	9 16	9 27	9 45
11 40	11 54	12 8	12 22	12 45	1 2	1 20	1 35	1 44	1 52	2 1	2 12	2 30
4 45	4 59	5 13	5 27	5 50	6 7	6 25	6 40	6 49	6 57	7 6	7 17	7 35
EXTRA TREIN OP ZON- EN FEESTDAGEN.												
8 20	8 34	8 48	9 2	9 25	9 42	10 —	10 15	10 24	10 32	10 41	10 [illegible]	11 10

Het Hoofdbestuur der Nederlandsche Rhijn-Spoorweg Maatschappij,
L. J. ENTHOVEN, *President.*
Ter Ordonnantie van hetzelve,
J. C. S^T JACOB, *Secretaris.*

Te Arnhem bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

N°. 1848. DINGSDAG 18 APRIL. N°. 10.

HAAGSCHE BERIGTEN.

BIJBLAD TOT DE ARNHEMSCHE COURANT.

Dit BIJBLAD tot de *Arnhemsche Courant* komt driemaal 's weeks, des DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS, te 's Gravenhage in het licht, of meer als de gebeurtenissen mogten vorderen. De aan de uitgevers van het BIJBLAD toegezonden stukken zullen, zoo de plaatsing niet spoed schijnt te [illegible], an de hoofd-redactie te Arnhem toegezonden worden.

Voor de geabonneerden op de *Arnhemsche Courant* zal het BIJBLAD verkrijgbaar zijn tegen *f* 2.50 in de drie maanden met *f* 0.40 verhooging voor ie niet in 's Gravenhage gevestigd zijn en aan wie het vrachtvrij zal worden toegezonden. Voor de niet geabonneerden kan de prijs niet minder zijn dan *f* 3.00, de erhooging voor vrachtvrije toezending blijft dezelfde.

Afzonderlijke nummers zijn voor *f* 0.10 te bekomen. Advertentiën worden behalve betaling van het zegel geplaatst tegen dezelfde voorwaarden als in de *Arnhemsche Courant*, van één tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 cents.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 17 *April*.

Gisteren morgen hebben Z. M. de koning, HH. KK. HH. de prinses *van Oranje*, prins *Hendrik*, prins en prinses *Frederik* en prinses *Albert* de godsdienstoefening in de kloosterkerk, onder het gehoor van den wel eerwaarden heer Ds. *Huijdecoper*, bijgewoond. Z. W. Ew. heeft tot tekst zijner leerrede genomen *Mattheus* XXVII, vs. 45, 47. De leeraar smeekte van den Almagtige de vereischte krachten af voor HH. MM. den koning en de koningin en voor de leden van het koninklijk gezin, bij den treurigen dag, die naderde, waarop het stoffelijk overschot van Z. K. H. prins *Alexander*, 's konings tweeden beminden zoon, ten grave zou worden gebragt. De leeraar sprak de hooge bloedverwanten woorden van troost en bemoediging toe. Hij hoopte, dat zij den overledene eenmaal in zaliger gewesten zouden wederzien, waar geen scheiden meer zal plaats hebben. In het nagebed was de leeraar aan de verhevene strekking zijner rede indachtig, doch daarbij bad hij ook voor de raadslieden der kroon, die in dezen moeijelijken tijd het bewind hadden aanvaard, en die de gewigtige taak hadden te volbrengen, in het vaderland eene nieuwe staatsregeling te helpen vestigen. Mogten 's konings raden dien belangrijken arbeid, onder den Goddelijken zegen, tot heil van het vaderland, in rust en orde volbrengen! Deze rede maakte blijkbaar op alle aanwezigen, en inzonderheid op het geëerbiedigd hoofd van den staat, den diepsten indruk.

— De kamerheer-ceremoniemeester heeft bekend gemaakt, dat, vermits de stoffelijke overblijfselen van Z. K. H. prins *Alexander* der Nederlanden (toen) nog niet in het vaderland zijn overgebragt, het hof den zwaren rouw niet zal afleggen, maar dien zal blijven dragen tot vier dagen *na* de ter aardebestelling.

— Heden morgen is alhier het berigt ontvangen, dat het stoomschip *de Phoenix*, hetwelk het stoffelijk overschot van Z. K. H. prins *Alexander* naar Nederland moest overbrengen, te Hellevoetsluis is gearriveerd, en dat hetzelve heden middag ten vijf ure te Rotterdam zal aankomen. Men verzekert dat de ter aarde bestelling spoedig regtstreeks van Rotterdam naar Delft zal plaats hebben. De noodige maatregelen zijn daartoe reeds voorbereid.

— Ten gevolge van het ontvangen van het berigt der aankomst van het stoffelijk overschot van Z. K. H. prins *Alexander*, hebben de koning en koningin van het voornemen, dat zij hadden, afgezien, om op heden de alhier geopende tentoonstelling te gaan bezigtigen.

— Heden middag zal de graaf *van der Duyn van Maasdam*, opper-hofmaarschalk, zich naar Rotterdam begeven, om bij de ontscheping van het lijk van den overleden prins tegenwoordig te zijn.

— Bij koninklijk besluit van den 7 dezer is de gouverneur-generaal van Neêrlands Indië gemagtigd, om de haven van Menado, op het eiland Celebes, te verklaren tot eene vrijhaven.

— Z. M. heeft, bij besluit van 8 dezer, den heer *H. Huylman*, op het daartoe door hem gedaan verzoek, met 1°. Julij aanstaande, onder toekenning van pensioen, eervol ontslagen als kantonregter te Zevenbergen.

— Z. M. heeft den heer Mr. *W. Albarda* benoemd tot substituut-officier bij de arr.-regtbank te Leeuwarden, in plaats van den heer *Lemaire*, die benoemd is tot regter in de arr.-regtbank te Heerenveen.

— Bij besluit van den 11 dezer, n°. 79, heeft Z. M. aan *J. Hodshon*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als kolonel-kommandant der dienstdoende schutterij te Amsterdam, onder dankbetuiging voor de veelvuldige en belangrijke diensten, door hem als zoodanig bewezen, en met vergunning, om de uniform der schutterij en de onderscheidingsteekenen, aan den rang van kolonel verbonden, voortdurend te mogen blijven dragen.

— Bij hetzelfde besluit is tot kolonel-kommandant der dienstdoende schutterij te Amsterdam benoemd *J. Staats Boonen*, 's konings adjudant in buitengewone dienst, thans luitenant-kolonel der gemelde schutterij.

— Onder voorzitterschap van Z. K. H. den prins *van Oranje*, beschermheer en honorair-president, werd op Dingsdag den 11 dezer, te Delft, de tweede algemeene vergadering van het koninklijk instituut van ingenieurs gehouden.

— Men verneemt, dat H. K. H. mevrouw de prinses *van Oranje*, steeds bereid, om weldadigheid te oefenen, eene zeer aanzienlijke geldsom aan den heer burgemeester dezer residentie heeft doen toekomen, ten behoeve der commissie, welke zich belast heeft met het inzamelen van gelden, om werk te verschaffen aan personen die, buiten hun toedoen, op dit oogenblik hun bestaan missen.

— Gisteren voormiddag ten 12 ure, heeft de *Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot aanmoediging van den Tuinbouw*, hare *eerste* Tentoonstelling van Planten geopend in het gebouw der Teeken-akademie, aan den Bosch kant alhier, welk lokaal haar daartoe goedgunstig door het Stedelijk Bestuur was aangeboden.

Men verneemt dat, op hoogst vereerend verlangen, de Tentoonstelling van planten tot en met Woensdag, den 19 dezer, verlengd is geworden.

Ook heden wordt deze alhier geopende Tentoonstelling, door een groot aantal personen bezocht. Allen waren in de hoogste mate tevreden over de keurige verzameling van bloemen en planten, die hier vereenigd waren en over het prachtig aanzien der zaal. Heden morgen hebben HH. KK. HH. de prinses *van Oranje*, prins *Hendrik*, prins en prinses *Frederik* de tentoonstelling met Hoogstderzelver tegenwoordigheid vereerd.

— Het standbeeld van prins *Willem* den Iste is thans in de fabriek van de heeren *Paul van Vlissingen* en *Dudok van Heel*, te Amsterdam, geheel afgewerkt en in gereedheid gebragt, en zal eerlang naar 's Gravenhage worden afgezonden, om op het aldaar opgerigte voetstuk gesteld te worden. Het beeld heeft een gewigt van ongeveer 10,000 nederl. ponden en is uit één stuk gegoten. Het strekt tot eer zoo wel aan den kundigen beeldhouwer *L. Royer*, die het model heeft geboetseerd, als aan den werkmeester, die het gietwerk met veel zorg en den besten uitslag heeft verrigt.

— Het ontwerp tot wijziging van de Grondwet, dat wij in onze vorige nummers met den grootsten spoed hebben medegedeeld, is op den 11den April 1848 onderteekend door de vijf leden van de commissie, en wel in de eerste plaats door den heer *Thorbecke* als président, en voorts door de heeren *Donker Curtius*, *Storm*, *de Kempenaer* en *Luzac*.

Den bestaanden wettigen vorm volgende, zal het ontwerp in den raad van ministers, in welken twee leden der commissie zitting hebben, dienen te worden overwogen en vastgesteld, en zal het, nadat de Raad van State daarop zal zijn gehoord, aan de Staten-Generaal, zoo als die thans nog zijn zamengesteld, dienen te worden voorgedragen. Na de goedkeuring der beide Kamers te hebben erlangd, zullen de thans nog bestaande provinciale Staten 58 leden voor de Tweede Kamer moeten benoemen, welke vergadering alsdan 116 leden zal tellen, van welke de goedkeuring van drie vierden der tegenwoordigen zal worden gevorderd, om het alzoo tot stand gebragte ontwerp als Grondwet van den Staat te kunnen uitvaardigen.

Indien de hoofdbeginselen en additionele artikelen blijven, zoo als zij zijn voorgedragen, dan worden, met de uitvaardiging der nieuwe Grondwet, de beide thans bestaande Kamers der Staten-Generaal ontbonden, en de ingezetenen, die thans, zoo in de steden als ten platten lande, de bevoegdheid hebben om kiezers te zijn, opgeroepen, om de leden van de beide Kamers, die alsdan de Staten-Generaal zullen uitmaken, te verkiezen.

— Onder dagteekening van den 28 Maart ll., heeft Z. Exc. de Minister van Justitie *ad interim*, de volgende circulaire uitgevaardigd aan de procureurs-generaal bij de Provinciale Geregtshoven:

«Bij het reeds aangenomen eerste boek van het Wetboek van Strafregt is het beginsel erkend, om, buiten de doodstraf, geene schavot-straffen te behouden.

Dat dit beginsel nog niet in toepassing is gebragt, is het gevolg van het voornemen, om de verschillende deelen van het Strafwetboek gezamenlijk in te voeren, geenszins, dat men hetgeen door de aanneming reeds nu als goed en gewenscht is erkend, eerst in latere tijden toepasselijk zou oordeelen. Integendeel, het zou hard kunnen gerekend worden, dat straffen, die uit beginsel zijn verworpen, wegens omstandigheden, aan dat beginsel vreemd, nog wierden opgelegd.

Het is waar, dat men bij het vervallen verklaren der schavotstraffen, het oog op een nieuw gevangenis-stelsel gevestigd had, en dat een en ander met elkander in een naauw verband is gebragt; maar het is tevens waar, dat die straffen om haren aard en werking ook op zich zelve zijn bestreden, waarom het, zelfs afgezien van dat verband, wenschelijk voorkomt, het opleggen derzelve reeds thans zoo veel mogelijk te vermijden.

De wet is ten aanzien van de toepassing der schavot-straffen in vele gevallen facultatief. Het komt mij voor, dat in de meeste gevallen, ook onder de thans bestaande strafwetgeving, de overige straffen van genoegzame kracht kunnen gerekend worden, om de vereischte waarborgen voor de maatschappij op te leveren; en ik zoude het daarom, ook ter voorbereiding van het eerlang in te voeren strafstelsel, gelukkig achten, indien, waar dit mogelijk is, door de regterlijke collegiën van de bevoegdheid wierd gebruik gemaakt, om de eerstgemelde straffen, zoo veel slechts eenigzins mogelijk, buiten toepassing te laten.

Veel, zou ik meenen, kan U W. Ed. Gestr., bij het requireren van straf, er toe bijdragen, om de beschouwingen, indien zij, gelijk ik mij durf vleijen, bij U W. Ed. Gestr. ingang mogten vinden, van gewenschten invloed te doen zijn op de regterlijke uitspraken, en ik heb alzoo de eer U W. Ed. Gestr. te verzoeken, om langs dien weg wel zoo veel in uw vermogen is te willen bijdragen, dat de veroordeelingen tot schavotstraf voortaan zoo min mogelijk plaats grijpen.

Ik moet hier nog bijvoegen, dat het mij toeschijnt, en ik wensch daarop de aandacht der heeren officieren bij de Regtbanken gevestigd te hebben, dat bij het requireren van straffen in correctionele zaken aan de gevangenisstraf eene al te groote tijdsuitbreiding wordt gegeven, 't welk altijd strekt, om de bevolking der gevangenissen te vergrooten en niet zelden tevens strekt, om den gevangenen zedelijk en maatschappelijk geheel te bederven. Ook hieromtrent schijnt het mij wenschelijk toe, dat met minder strengheid worde gehandeld.

De Minister van Justitie ad interim,
(*Get.*) DONKER CURTIUS.

— De tijdelijke minister van oorlog, generaal-majoor *Nepveu*, heeft, onder dagteekening van 7 April ll., aan de militaire autoriteiten eene circulaire gerigt, strekkende, om haar den weg aan te wijzen, dien zij bij het ontstaan van ongeregeldheden hebben te volgen. Zij is van dezen inhoud:

»Bij het aanvaarden van het bestuur van oorlog, is het eene mijner eerste zorgen geweest om na te gaan, of er wel genoegzaam duidelijke voorschriften bestonden omtrent de wijze, waarop de militaire magt behoort te handelen, in die gevallen, waarin haar bijstand tot handhaving der openbare rust wordt ingeroepen: of wel wanneer zij, uit den aard harer dienstpligten, op zich zelve staande en handelende daartoe, in het algemeen belang medewerkt en daarbij soms miskenning of beleediging ondervindt.

Het kwam mij toch voor, dat deswege niet alleen geene onzekerheid moest bestaan, maar dat de militaire magt daaromtrent overal, op eene eenparige wijze, moest te werk gaan, met in-acht-neming van die voorzorgen, welke geschikt zijn, om alle verdenking wegens willekeur of misbruik van magt weg te nemen.

Uit dit oogpunt is het mij gebleken, dat eene beknopte handleiding te dezen aanzien geenszins als overbodig is te beschouwen, vermits de bestaande voorschriften hieromtrent inderdaad wel wat te wenschen overlaten.

Het is echter mijn hartelijke wensch, dat de aanwending der door mij bedoelde voorschriften buiten alle toepassing blijven moge, waarmede ik mij te meer vlei, omdat ons dierbaar Vaderland in dit oogenblik een schoon voorbeeld geeft, hoe dat het naar vooruitgang van deszelfs maatschappelijke instellingen streven kan, zonder dat daarom de inwendige rust behoeft gestoord te worden.

Voor het geval intusschen, dat de rust door kwaadwilligen mogt gestoord worden, *en dat er zamenscholingen zijn, die uiteen* MOETEN *gedreven worden*, zal de kommandant der militaire magt, dat is van elk detachement, dat tot die uiteendrijving moet medewerken, *alvorens van de wapenen gebruik te maken*, van zijne zijde de zamenscholing op deze wijze hoorbaar waarschuwen:

GEHOORZAAMHEID AAN DE WET!

NAAR HUIS — OF GEWELD ZAL WORDEN GEBRUIKT!

Het zal voldoende zijn dit *driemaal* te bevelen.

Mogt ongeacht deze waarschuwing, daaraan geen gehoor worden gegeven, dan is elk kommandant *geregtigd*, en in de meeste gevallen *verpligt*, van de wapenen gebruik te maken.

Zoodra intusschen een aanval op de militaire magt geschiedt, en het wettige zelfverdediging geldt, zijn er geene sommatiën noodig.

Ik noodig intusschen alle militaire autoriteiten uit, om te zorgen, dat deze eenvoudige voorschriften behoorlijk ter kennis van alle militairen van het leger komen.

Tot dit einde zullen exemplaren van die voorschriften, kortelijk te zamen getrokken, zoo als die hiernevens zijn gevoegd, in alle kasernen en wachten, op eene zigtbare plaats worden opgehangen of gesteld, opdat elk militair daarvan zal kunnen kennis nemen, terwijl de meerdere militair wordt gelast zijne minderen met het doel en de strekking van het voorschrift bekend te maken, opdat het door een ieder wel begrepen worde.

Wordt dus de militair gelast, om in het belang van orde en rust van de wapenen gebruik te maken, dan gaat er eene *driemaal herhaalde waarschuwing* vooraf, en wel *letterlijk* zoo als hierboven is opgegeven; wordt hij, blijkbaar, met kwade bedoelingen aangevallen, dan keert hij geweld met geweld.

De Minister van Oorlog ad interim,
(*Get.*) NEPVEU.

— Eenige heeren fabriekanten uit Overijssel, hadden zich onmiddellijk naar 's Gravenhage begeven, ten einde onder anderen te onderzoeken, of er iets waar was, aan hetgeen men las in den *Messager de Gand* en andere nieuwsbladen, omtrent plannen van begunstiging door ons gouvernement, of door de nederlandsche handelmaatschappij, van uitzendingen naar Oost-Indië van in België geweven manufacturen. Gemelde heeren hebben verzocht de stellige verzekering te geven, dat, *hoewel dergelijke verzoeken wel aan ons gouvernement gedaan zijn*, HIERIN ECHTER VOLSTREKT NIET GETREDEN IS.

— Het aanzoek van het laatste Landbuishoudkundige Congres te Arnhem, aan de Regering gedaan, om eene geologische kaart van den nederlandschen bodem te erlangen, is door de Regering ter fine van advies opgezonden aan het koninklijk instituut, hetwelk daarvoor eene commissie benoemd heeft, bestaande uit de HH. *Reinwardt*, *Miquell* en *Brandts* van het Joppe.

— Voor het Provinciaal Geregtshof alhier is zaturdag jl. behandeld de zaak van den heer *van Bevervoorde*, als appellant van een vonnis van de Arrondissements-Regtbank alhier, dd. 16 Maart jl., waarbij hij, ter zake van laster tegen den gewezen minister *van Hall*, is veroordeeld tot gevangenisstraf voor den tijd van zes maanden, boete van *f* 1000, ontzegging van de

regten, bij art. 42 C. P. omschreven, voor den tijd van tien jaren, en veroordeeling in de kosten. De actie en de veroordeeling had ten grondslag een artikel, geplaatst in het weekblad *de Burger*, van 29 December jl., bij gelegenheid der aftreding van den voormelden ex-minister.

Na het uitbrengen van het rapport door den raadsheer *Melort*, heeft de appellant zelf zijne middelen van verdediging voorgedragen, en ten slotte onder anderen gezegd, dat hij, wars van alle teleurstellingen en miskenningen van alle zijden, en ook van sommige der nieuwe ministers ondervonden, vrijwillig had besloten de uitgave zijner bladen te schorsen en de pen vooreerst neder te leggen.

De advocaat-generaal Mr. *Gefken* heeft de beschuldiging volgehouden en ten slotte de bevestiging van het beklaagde vonnis gerequireerd.

Ten 12 ure heeft zich het Hof in raadkamer begeven. Ten 1 ure heeft de uitspraak plaats gehad, waarbij het vonnis *a quo* in allen deele is bevestigd, met veroordeeling van den appellant in de kosten, ook van het hooger beroep.

— Het *Journal de la Haye* daarentegen zegt, dat men zich vergissen zou, indien men uit het afbreken der betrekkingen van hetzelve met de regering, zou willen afleiden, dat het zal ophouden te bestaan; doch voegt er bij, dat er veranderingen in de directie en het personeel der redactie zullen komen, en dat binnen weinige dagen de wijzigingen zullen worden medegedeeld, welke de veranderde omstandigheden in den geest des blads noodzakelijk maken.

— Uit Maastricht meldt men, dat het Z. M. dezer dagen behaagd heeft aan *Jan Creutz*, thans gedetineerd aldaar, kwijtschelding te verleenen van de doodstraf, waartoe hij, bij arrest van het hof in Limburg, wegens diefstal met zeer verzwarende omstandigheden, en na reeds vroeger wegens misdaad veroordeeld te zijn geweest, is gecondemneerd; zijnde die straf veranderd in tepronkstelling gedurende een uur en altoosdurenden dwang-arbeid.

— Heden zijn op het Plein alhier de werkzaamheden begonnen tot het oprigten van een groot cirque of paardenrijders-spel, waarin gedurende de aanstaande kermis, die Zondag den 7 Mle aanstaande in deze residentie zal aanvangen, vertooningen zullen worden gehouden.

Buitenlandsche berigten.

Italie. — Eene eerste ontmoeting heeft eindelijk tusschen de sardinische en oostenrijksche troepen plaats gehad. Er is geen eigenlijke slag, maar een scherp gevecht geleverd; en waarvan de zedelijke indruk op de Italianen krachtig kan werken.

De Piemontezen, door *Karel Albert* aangevoerd, hebben eene volkomene overwinning behaald; zij zijn de Mincio met geweld overgetrokken, ofschoon de Oostenrijkers eene voordeelige stelling hadden ingenomen en vóór het gevecht eene brug hadden doen springen. De sardinische troepen zijn thans meester van de geheele linie langs die rivier, en de Oostenrijkers staan tegen de Etsch gedrongen; zij steunen evenwel op Mantua en Verona. In deze stellingen laat zich spoedig een algemeene slag voorzien, en werkelijk verzamelt *Karel Albert* daartoe zijne magt.

Het officieel berigt van de Piemontesche zijde is uit Castiglione, den 8 April, gedagteekend: «De italiaansche onafhankelijkheidskrijg (zegt dat berigt) moest door een luisterrijk wapenfeit geopend worden; wij mogen ons over eene overwinning verheugen, die wij de overwinning bij de brug van Goito zullen heeten.»

Het gevecht zou twee uren geduurd, en de Oostenrijkers nog al volks verloren hebben; men spreekt van 2000 krijgsgevangenen, doch dit zal wel overdreven zijn. Koning *Karel Albert* wil nu *Radetzky*, in of voor Verona, aantasten. De krijgsbewegingen zullen ook door de Italiaansche scheepsmagten ondersteund worden.

Frankrijk.—Volgens bijzondere berigten zou er meer eenheid tusschen de leden van het voorloopig bewind bestaan, indien de hevige partij buitenaf niet op sommigen hunner te veel invloed uitoefende. Dit moet inzonderheid met den heer *Ledru-Rollin* het geval zijn. Den 14 zou er weder een optogt van werklieden, ten behoeve van den heer *Blanqui*, zijn, en het voorloopig bewind achtte het noodzakelijk maatregelen van persoonlijke veiligheid te nemen.

De verkiezingen in de departementen zullen waarschijnlijk nog veel gematigder uitvallen, dan zich vóór eene maand liet voorzien; de partij der beweging te Parijs vindt in de departementen te meer tegenkanting, naar mate zij meer 't hoofd opsteekt.

De centrale club te Parijs heeft haren gewezen voorzitter *Blanqui* teruggeroepen en zijne soort van verdediging aangehoord.

— De minister van buitenlandsche zaken heeft den heer *Ruques* benoemd tot consul-generaal te Amsterdam; terwijl aan den heer *Decazes*, die tot hiertoe die betrekking had vervuld, is vergund zijne regten op het pensioen te doen gelden.

Duitschland. — De bondsvergadering heeft den 12 April *eenstemmig* (natuurlijk met uitzondering van den deenschen gemagtigde voor Holstein) een besluit genomen, houdende, dat, ingeval de Deenen de vijandelijkheden niet staken, noch ook het hertogdom Sleeswijk ontruimen, zij door den bond met geweld daartoe zullen worden gedwongen, daar die bond de vereeniging van Holstein en Sleeswijk wil handhaven; en meent daartoe niet beter te kunnen geraken dan door de inlijving van Sleeswijk in het duitsch bondgenootschap. Aan Pruissen wordt opgedragen de bemiddelende stappen daartoe te doen; doch tevens wordt dat rijk belast met de bescherming van de voorloopige regering van Sleeswijk-Holstein.

«De uitvoering van dit besluit (zegt het Pruissisch regeringsblad, van 16 April) is aan Pruissen en den Staten van het 10de Bonds-legercorps opgedragen. *Niemand zal er aan twijfelen, of onze regering bereid en besloten zij, den last, welken de Bond haar geeft, met nadruk te volbrengen.* Een pruissisch troepen-corps staat bereids aan den Eder.

«Daar wij uit zekere bronnen weten, dat alle bemoeijingen van onze regering, om den strijd in der minne te vereffenen, zonder gevolg zijn gebleven, zoo heeft de bevelhebber van de pruissische troepen in Holstein bereids voor verscheiden dagen de magtiging bekomen, om naar vereisch van omstandigheden te handelen en des noodig aan gene zijde van den Eder te opereren. Overwegingen van militairen aard hebben hem echter tot dusverre nog genoopt, de stelling aan den Eder te houden. Die overwegingen berusten deels op het vertragen in de komst van ruiterij, die niet met spoorwegen kan vervoerd worden; deels door de vertraging, welke het aanrukken van Hannoversche hulptroepen geleden heeft.

«Onzerzijds zijn, zoo als wij vernemen, verscheiden batailjons infanterie, het jager-batailjon der garde en eene afdeeling ruiterij en rijdende artillerie naar Holstein getrokken.»

Men leest dan ook in de Hamburgsche bladen veel van aanrukkende troepen; ook de Brunswijksche zijn op marsch gegaan. Er hebben geene verdere gevechten in Sleeswijk plaats gehad.

De Duitsche Bondsvergadering overweegt thans de inrigting van eene Duitsche marine. Dit wordt zeer toegejuicht, daar de Deensche zeemagt vrees verwekt.

Groot-Brittanië. — De tijdingen uit Ierland luiden nog niet gunstig. De wapeningen aldaar duren nog maar al te zeer voort, doch de houding van Londen, op maandag ll., heeft toch blijkbaar eenigen indruk gemaakt. De *Times* schildert voortdurend de nadeelen welke eene scheiding, vooral voor Ierland, zou hebben. «Voor altijd alle aandeel missende aan Brittanjes grootheid, aan Brittanjes hulpbronnen, en alle verzinnelijking van britsche souvereiniteit, zou aan Ierland de ramp blijven van partij-oorlog, de diepe wonde van den twist over het landbezit. Voor Ierland geen Indië meer, met zijne gouden schatten; noch Manchester, met zijne steeds terugkeerende winsten; noch het leger, met zijne schitterende onderscheidingen; noch de koloniën, met hare naar koningrijken zweemende landvoogdijen; dat alles zou voor Ierland vervlogen zijn. Zijne armoede zou vergeefs den bijstand van den rijkdom des nabuurs of arbeid voor zijne handen inroepen; zijne jeugd zou schaars eenig bloeijend veld vinden; kanalen, dokken, spoorwegen, leger, handel, politie, schatten, al dat weldadige en arbeidgevende, waardoor de saxische zielskracht en nijverheid thans celtische spieren of geest bezig houdt, dat alles zou voor Ierland verloren zijn.»

Daarentegen zou Engeland niets gaan te verliezen; het zou, hoezeer buitenlandsche volken dit niet gelooven zullen, van eenen zwaren last ontslagen zijn, geen wezenlijke opoffering doen.

De *Globe* wijst op het voorbeeld van België en Nederland; het eerste heeft door zijne scheiding grootelijks zijnen handel en nijverheid benadeeld.

— De wetten tegen de verdachte vreemdelingen en tot meerdere bescherming van de kroon en regering zijn verder, met overgroote meerderheid, in de beide huizen doorgegaan.

Tegen laatstgemelde voordragt kwamen de heeren *O'Connor*, *Reynolds* en eenige weinige anderen op, doch lord *J. Russell* verdedigde haar met kracht, zeggende, dat wij in buitengewone tijden leefden, waarin personen het overeenkomstig hunnen pligt achten gewapende vereenigingen tegen hunne souvereine te beroepen. Hij meende dat de algemeene denkwijs, de ministers niet kan verwijten, dat zij onberaden of te spoedig met maatregelen van tegenweer en voorzorg waren voor den dag gekomen. Hij zou het voor zich zelven niet hebben kunnen verantwoorden, indien hij, met een voorbeeld als dat van *Fox* voor zich en bij het vernemen van verraderlijke aanslagen, niet die maatregelen had uitgelokt, welke thans voorgeslagen zijn.

De maatregelen hadden ten doel het behoud van de rust des lands. Het behoud van Brittanje's instellingen, zijne monarchie en staatsregeling was aan het beheer opgedragen, het zou steeds zijn streven wezen die te handhaven. Deze rede maakte eenen diepen indruk.

— In den laatsten tijd was zeer geklaagd over de wijze van raadplegen in het Parlement, waarin misbruiken waren ingeslopen; thans is eene voordragt tot verbetering daarvan gedaan.

De heer *O'Connor* zal thans niet eens de opzettelijke behandeling van de «monster-petitie» in het Lagerhuis voorstellen, doch die zijnen gewonen loop laten gaan.

— De *Times* gaat de gebeurtenissen in het Noorden na, en meent dat de geringe, maar welgeregelde land- en zeemagt der Deenen veel meer kans heeft te slagen dan men welligt denkt; dat de Duitschers vooral aan eene scheepsmagt gebrek hebben, en hunne tegenstanders niet kunnen dwingen; terwijl deze door eene aanzienlijke flotilje van kanonneerbooten, allergevaarlijkst kunnen worden. Over den inval van Pruissen, hetzij al of niet namens het duitsch verbond, in de hertogdommen, laat de *Times* zich ongunstig uit. De Pruissen ondersteunen nu oproerigen tegen hunnen wettigen vorst. De eenige ware en billijke gedragslijn zou geweest zijn, om zich van alle tusschenkomst te onthouden, die, volgens genoemd blad, onvereenigbaar is met eenig internationaal regt. «De overtogt van den Eder door een pruissisch regement is evenzeer eene daad van oorlog tegen Denemarken als de overgang van de Ticino door de Sardiniërs eene daad van oorlog tegen Oostenrijk; en de twee gevallen bieden eene in 't oogloopende en betreurenswaardige gelijksoortigheid aan, met dit verschil alleen, dat de Koning van Sardinië ten minste de zaak van de zwakkere partij omhelsd heeft; terwijl de koning van Pruissen zorg gedragen heeft, om zich aan 't hoofd van eene sterke partij te stellen, om, zoo hij verwacht, een' kleinen naburigen Staat te treffen.

«Maar wij hopen allezins, dat Denemarken, hoe klein dan ook, zich zijnen ouden roem niet onwaardig zal toonen, en ofschoon het natuurlijk weinig kans heeft, om gansche scharen van Duitsche bondgenooten en legers uit het land te houden, zoo mag men wel aannemen, dat geene magt, waarover de Duitschers beschikken, Denemarken ten onder kan brengen. Men kan tot Jutland komen, ofschoon de aard des lands schaars tot zulke krijgsbewegingen geschikt is. Maar de kracht van de deensche magt ligt in hare eilanden. Zeeland en de naburige eilanden bevatten het ruimste deel van de eigenlijke oorspronkelijke bevolking. Koppenhagen ligt op het uiterste punt van die eilandkusten, die den Sond beheerschen. En de eenige niet wel geslaagde aanvallen daartegen zijn geschied door eene zeer krachtige zee-mogendheid, of door den overtogt van een leger over het ijs der beide Belten, in tijden des jaars, waarin de zee-armen ganschelijk bevroren zijn, zoo als het geval was in 1657, bij den inval van den koning der Zweden. Blijkbaar kan het Duitsche verbond in dit saizoen, geen zoodanigen aanval doen. Aan de andere zijde zijn de Deenen, behalve dat zij in hunne eigene verdediging voorzien kunnen, wel in staat om aan de handelsbelangen van Noord-Duitschland groote afbreuk te doen. Zij kunnen de Oostzee voor de pruissische vlag sluiten, de Elbe blokkeren, en geen der pruissische havens is veilig tegen een *coup de main*. In den tegenwoordigen stand van zaken in Europa, twijfelen wij niet of Denemarken zal in staat wezen zijne regten te handhaven *tot zoodanigen tijd, wanneer andere gebeurtenissen een eervollen vrede ter zijner beschikking zullen stellen.*

«Ook is de zaak van dien aard, dat zij bijzonder geschikt is tot bemiddeling. De ingezetenen der hertogdommen kunnen beter door eenen hartstogteloozen raadgever, dan op het bevel huns Souvereins, er toe gebragt worden, om de wapenen neder te leggen. Het Duitsche Verbond, en vooral Pruissen en Hanover, kunnen zich nog wel bedenken, eer zij eene daad van geweld plegen, welke hun karakter hier te lande diep zoude krenken, en welke de oorzaak van geduchte vijandelijkheden in 't Noorden van Europa zoude kunnen zijn, en de Koning van Denemaken heeft zich alreeds bereidvaardig getoond, om *de
goede diensten van de Britsche kroon aan te nemen.* O
vrees is slechts, dat het aanbod te laat zal komen. Ho
waarschijnlijk zijn de Duitsche krijgsbenden de grenzen al o
getrokken, welke, sedert onheugelijken tijd, de palen zijn gew
van Duitschland's, zoowel als Rome's rijk; en zoo dit het g
is, dan kan men die overschrijding slechts beschouwen als
inval op Deensch grondgebied, zonder uittarting of reden.

« Niets bewijst meer het volslagen gemis van staatkundig g
en goeden raad bij de leidende Duitsche regeringen, dan z
een noodlottig besluit. Zij weten dat er ontzettende krijgs
rustingen aan de Weichsel gemaakt worden, en niets w
schijnlijker, dan dat de zomer niet voorbij zal gaan, zonder e
botsing met de colossale legers van Rusland.

« Van de zijde van Frankrijk mogen zij nu verzekering
welwillendheid ontvangen, maar zij zijn toch in elk oogenb
van moeijelijkheid aan eenen inval van den Rijnkant bloo
steld. Maar niet tevreden met de Oostersche en Westers
gevaren, welke niet hersenschimmig zijn, zoo storten zij z
in een Noordsch krakeel, vallen zij hunne naaste buren a
geven zij aanleiding dat de Sond, en misschien de Elbe, v
hen zal gesloten worden, en vervreemden zij zich de wel
lendheid en de achting van Engeland, juist als die van
hoogste nut voor Duitschland zou kunnen zijn. Nooit zagen
meer gebrek aan oordeel en voorzigtigheid, dan in deze be
ging van Duitsche krijgsbenden. Die beweging dreigt het g
sche Duitsche ligchaam, in geval van oorlog, zonder een
bondgenoot of grens-verdediging te laten, en dat in
crisis, waarin, ofschoon de geestdrift des volks hoog zij ge
gen, het ware krijgs- en staatsverband ongelukkig in alle de
des Duitschen Verbonds geschokt is. De Koning van Denem
ken regeert veiliger althans in een deel zijner bezittingen, d
eenig Duitsch monarch thans op zijnen troon is gezeteld.»

— De Engelsche bladen zijn over het algemeen wreve
over de houding, welke de Parijsche revolutionnaire blad
aannemen ter zake van Groot-Brittanië en wel bepaalde
over de soort van leedwezen, die deze aan den dag leggen,
het maandag ll. in Londen rustig is afgeloopen. De Tin
treedt hieromtrent, in zijn nommer van den 15den, in een
half ernstige, half spottende beschouwingen, en neemt tot a
leiding vooral het zeggen van den *National*, dat het in En
land en Ierland maar uitstel is, dat diepgaande maatschap
lijke hervormingen aldaar moeten plaats hebben, en dat m
daartegen op den duur geen hulp bij de «roodrokken»
kunnen vinden.

«Dat alles, antwoordt de *Times*, behoort tot de wijsbegeerte
revolutien, welke in Frankrijk tot wiskunst schijnt te zijn gew
den. Daar te lande kan men stellig aannemen, dat na zeker ti
verloop alles op zijde zal worden geschoven, en wee de man, w
dweepen met het bestaande langer dan 15 of 17 jaren du
Hij zal vast in den steek gelaten worden. *Le Verrier* bereke
haarfijn de storingen van *Uranus*, en beschreef dienvolg
eene onzigtbare planeet; maar, arme scholier als hij was,
geloofde nog aan het bestaan van een Koning, die zevent
jaren geregeerd had. — In de daad is het een vaste regel
Frankrijk, dat het een paar malen ten minste in eene ee
zijne regering hol over bol smijt. De souverein, of wat din
ook regere, is naauwelijks geinstalleerd, of hij ziet de phal
tot zijne vernieling alreeds tegen hem aanrukken. Zwaard
musketten, helsche machines, legitimisten, republikein
schotschrijvers, zamenzweerders, *émeutes*, coalitiën, organ
tiën van allerlei aard, geheim of in 't openbaar, bedreigen
leven of zijne magt. Bovenal is de regeerder gedwongen op z
behoud bedacht te zijn. Van daar dan een wanhopend en on
paald conservatisme, dat altijd door de omstandigheden wo
geknakt, en dat daarentegen dan weder den aanval uitlokt.
meer weêrstand, hoe sneller doodvonnis. Hoe krachtiger zu
tot leven, hoe noodlottiger stijfzinnigheid. Zege's van dat
houd zijn slechts voorbijvliedende. Geen kuras verzekert,
de uitspraken van regters, die den moorder of schotschrijver n
den kerker wijzen, doen slechts anderen opkomen, die
eindelijke overwinning zullen behalen. Wij willen nu niet o
wikkelen, hoe 't mogelijk zij, dat een volk bestaan kan,
zich steeds in twee kampen verdeelt, die het gestadig op
kanders vernieling toeleggen, maar zeker is het toch wel,
zulk een volk zich slechts bij horten en sprongen bewe
kan. Na eene genoegzame tijdruimte, overwint ééne pa
Dan volgt er eene omwenteling, en Frankrijk zegt dat het v
tien jaren vooruitgesneld is. Dat Frankrijk dit doe, als
daarin behagen vindt; maar het verwachte niet, dat wij d
zelfde wet van beweging hier te lande volgen. Wij mijden omw
teling, en verijdelen oproer, niet door maar alles slepend
laten tot den kwaden dag, door eenvoudig tijdwinnen, maar d
gedurige en gewone involging van de billijke verlangens des tijd

De *Times* wijst den *National* daarin te regt, alsof de ch
tistische beweging voor de militaire magt zou geweken z
neen, zij is voor de zedelijke kracht der weldenkende burg
schaar geweken, die vast besloten had eene rustige stad,
zetel der regering, de instellingen des lands niet ten speel
aan revolutionnair geweld te laten, en die voor geene opgeze
minderheid wilde buigen.

De 200,000 burgers waren echter niet opgekomen om z
tegen *hervormingen op wettige wijze* te verklaren; maar
zorgden dat *revolutie* werd uitgeleid. «Een troep bandelooz
wetende hoe spoedig, hoe toevallig het spel elders gedre
was, dachten dat zij hier in de straten van Londen ook wel h
geluk eens konden beproeven en naar eene revolutie vissch
maar zij vonden de waters alle bewaakt. Zij vonden niet sle
de politie en het leger, maar de gansche bevolking tegen h
En dat was hun groote teleurstelling en doodvonnis.....

« Wij zullen, ja, onze omwenteling hebben; maar die, we
wij jaar in jaar uit, sedert eeuwen hebben; dezelfde, die h
te lande gelukkiger keer heeft voorgebragt, dan zelfs de omw
teling van 1789 of van 1830. Wij zullen waarschijnlijk
kiesstelsel zuiveren en verbeteren; wij zullen meerdere we
dan ooit te voren in 's volks belang maken; wetten voor
vrijstelling van de nijverheid, voor de bescherming der arm
wij zullen de wijde klove, die tusschen behoefte en rijkd
gaapt, aanvullen, aan Ierland de weldaden van Engela
hulpbronnen nevens zijne eigene verzekeren. Ongetwijfeld zal
versnelde omwentelingspas van buiten ook ons den tred d
verhaasten; en wij zullen op toepasbaar heil van den vreem
letten; maar wij zullen ons toch altijd in den natuurlij
gang houden, wettig, veilig, regtvaardig handelen; en
doende vreemd blijven aan koortsachtige woede om alles in e
te regelen, of een tijd lang alles in onbeweegbaren stand
houden; wij zullen ons versterken door de gezamenlijke
goede werking van alle magten in den staat.»

Te 's Gravenhage, bij GEBROEDERS BELINFANTE.

Vervolg der
Arnhemsche Courant,
van Dingsdag 18 *April* 1848.

IVde HOOFDSTUK.
Van de Staten der provinciën en de plaatselijke gemeente-besturen.

Het provincie- en plaatselijk gemeentewezen was tot dus ver, ten deele met, ten deele zonder schuld der grondwet, een mengsel van verouderde Nederlandsche en Napoleontisch-Fransche elementen, zonder publiek leven. Het is ongeloofelijk, en Uwe Majesteit vermoedt niet, hoe vreemd de ingezetenen tot dusver aan kennis en behandeling zelfs van de dagelijksche aangelegenheden der plaats hunner woning zijn gebleven. Intusschen moet staatsburgerschap bij een werkzaam plaatselijk burgerschap beginnen. De eenvoudige voorschriften, die wij, in artt. 117—137, aan Uwe Majesteit onderwerpen, gebouwd op het voorstel en de gronden, in 1844 ter Tweede Kamer verklaard, hebben voornamelijk ten doel:

Vooreerst: aan het hoofd der provincie en plaatselijke gemeente eene *wezenlijke* vertegenwoordiging der burgerij te brengen;

Ten andere: de kiemen te leggen eener zoodanige inrigting der provinciale en plaatselijke regeringen, dat zij, de inwendige huishouding, onder behoorlijk toezigt, zelfstandig regelende en besturende, tevens, in algemeene belangen, geschikte werktuigen van het rijksbestuur zijn;

Ten derde: den rijkswetgever te verpligten, dat hij volgens deze beginselen de provinciale en plaatselijke gemeente-ligchamen formere, en alzoo voor de hoofdleden van den staat, in harmonie met het geheel, een stelsel en eene zekerheid van regt scheppe, die tot hiertoe ontbraken.

Regtstreeksche verkiezing en openbare handeling der provinciale en plaatselijke vertegenwoordiging zijn de twee levensbeginselen dezer regeling. Openbaarheid van de vergadering der Provinciale Staten moet, onzes inziens, door de grondwet zelve worden bevolen. Bij de plaatselijke vertegenwoordiging kan in vele kleine gemeenten openbare mededeeling van het verhandelde, voor den aanvang althans, voldoende, en zelfs deze in onderscheidene plaatsen te moeijelijk en kostbaar schijnen. Wij gelooven derhalve, dat de regels voor de openbaarheid der plaatselijke besturen moeten voorbehouden blijven aan de wet.

Vde HOOFDSTUK.
Van de justitie.

In het hoofdstuk van de justitie schéen het slechts noodig, sommige punten aan te vullen of juister te bepalen, en voor 't overige de wet vrijer te maken, dan zij het volgens de grondwet van 1815 is.

Onder die punten behoort, het roepen van den wetgever tot regeling der regtspraak over het krijgsvolk (art. 139); toekenning der beslissing over betwiste politische regten aan de regterlijke magt, behoudens de uitzonderingen, door de wet te bepalen (art. 141); de stelling, dat strijd over bevoegdheid tusschen de besturende en regterlijke magt slechts op de wijze, door de wet te regelen, kan worden beslist (art. 142); de onteigening ten algemeenen nutte (art. 140); de bescherming van het geheim der brieven (art. 147).

Ten aanzien van art. 166 der grondwet durfden wij de wijziging, onlangs van gouvernementswege voorgedragen, niet overnemen. Wanneer de grondwet zoo algemeen zegt: »behalve in de gevallen, »bij de wet bepaald, mag niemand in hechtenis worden genomen:" vestigt zij den bedoelden waarborg der persoonlijke vrijheid eigenlijk niet, maar stelt dien in het believen van den wetgever. Zoover moet deze evenwel, onzes inziens, niet kunnen gaan, of hij tast in het gebied der grondwet.

Daarentegen behoort, meenen wij, de wet vrij te zijn in de zamenstelling der regterlijke magt, eene vrijheid, die wij slechts door twee grondwettige instellingen wenschen te beperken;

Vooreerst door die van den Hoogen Raad, met behoud der voorname omtrekken van zijn regtsgebied uit de grondwet van 1815; inzonderheid scheen het voorschrift in de grondwet niet te mogen worden gemist, dat de bij ons art. 151 aangewezene personen, ter vervolging hetzij van 's koningswege, hetzij van wege de Tweede Kamer der Staten-Generaal, voor den Hoogen Raad teregt staan, doch uit hoofde van ambtsmisdrijven alléén. De bevoorregting over gemeene misdrijven uit te strekken, is niet alleen geenszins in het belang der genoemde personen zelve, maar inzonderheid met een beginsel van de hoogste waarde, gelijkheid voor de wet, te zeer in tegenspraak, om aannemelijk te blijven.

Ten andere: door de zekerheid tegen willekeurig ontslag in art. 155. Wij hebben de aanstelling voor het leven als grondwettig gebod, uitgebreid tot de leden der regtbanken van eersten aanleg en de hoofden van het publiek ministerie bij die collegiën. Deze ambtenaren, in de eerste plaats en bovenal ministers van de wet gelijk de regters, behooren in gelijken stand te worden geplaatst; niet de griffiers of andere ministers der regterlijke collegiën, noch de overige ambtenaren van het openbaar ministerie, die onder verantwoordelijkheid der hoofden handelen.

De bepaling in het tweede lid komt tevens te gemoet in de gevallen, waarin het onlangs voorgedragene wetsontwerp no. XX poogt te voorzien; wanneer de voor het leven aangestelde van wege ongeschiktheid, uit ouderdom, ziels- of ligchaamsgebreken gesproten, behoort te worden ontslagen.

VIde HOOFDSTUK.
Van de Godsdienst.

De redenen voor de wijziging van artt. 188, 189, 191, 192 en de weglating van art. 193 der grondwet mogen als bekend en erkend worden aangenomen. De hoede der grondwettige vrijheid van godsdienstoefening bijzonder, gelijk het 1ste lid van art. 194 doet, op den koning te laten aankomen, terwijl die bescherming evenzeer, ja in grooter omvang, een der hoogste pligten is van den wetgever en van andere magten in den Staat, is een eenzijdig en aan misverstand zeer onderhevig voorschrift.

Daarentegen beschouwen wij de drieledige stelling, in ons art. 162 vervat, als een gevolg der gelijke bescherming aller kerkgenootschappen, door art. 157 verzekerd.

Geniet een aantal kerkgemeenten onderstand uit de schatkist, dit is, naar ons gevoelen, geene reden om hare vrijheid van keus der leeraren eenigzins te belemmeren.

Zonder het regt van gemeenschap met zijne hoofden, is een kerkgenootschap niet in het volle genot zijner erkende inrigting.

De ongehinderde afkondiging eindelijk van kerkelijke voorschriften der kerkoverheid aan de geloovigen, behoudens de verantwoordelijkheid voor storenden invloed op de publieke orde, schijnt eveneens noodzakelijk deel eener staatsregeling, welke de kerkgemeenten als particuliere vereenigingen, vrij om God elke op hare wijs en naar hare regels te dienen, eerbiedigende, ze enkel als burgerlijke genootschappen aan het gemeene regt wil onderworpen zien.

VIIde HOOFDSTUK.
Van de finantiën.

Het hoofdstuk van de finantiën scheen ons drieërlei verandering te behoeven.

In de eerste plaats vervingen wij het onjuiste, bij jaarlijksche begrooting in allen geval nuttelooze art. 197, door de grondstelling, welke de publieke schuld en de nakoming van andere burgerlijke staatsverbindtenissen onder den waarborg plaatst der grondwet, en derhalve zelfs tegen een ligtzinnigen wetgever dekt.

Voorts oordeelen wij de medewerking der Tweede Kamer tot benoeming der leden van het collegie van Raden en Generaalmeesters van de Munt zonder de reden, die ten aanzien der Rekenkamer voor toezigt en beperking van de zijde der vertegenwoordiging pleit.

Eindelijk schijnt ons art. 200 der grondwet over de Rekenkamer te uitvoerig, en den wetgever eer te hinderen dan te leiden. Wij hebben het zamengetrokken in die weinige hoofdpunten, welke regel voor den wetgever verdienen te zijn.

VIIIste HOOFDSTUK.
Van de defensie.

IXde HOOFDSTUK.
Van den waterstaat.

De veranderingen, Sire, in deze beide hoofdstukken voorgedragen, ten einde een beter stelsel zoowel van inrigting der gewapende dienst, als van verdediging van onzen grond tegen een ons steeds dreigend element en van publieke werken over 't algemeen, mogelijk te doen worden, zijn voortgevloeid uit de discussiën, sedert 1840 over deze onderwerpen, vooral in de Tweede Kamer, gevoerd, en gegrond op de bekende redenen, bij die gelegenheden zegevierend ontwikkeld.

Slechts eene nationale oorlogsmagt, van de kern der burgerij ontleend, en met haar in verband, volgens de wet, die hare regten gelijk hare pligten zorgvuldig vestigt, opgeroepen, zal den staat tegen aanval beveiligen.

Ten aanzien van den waterstaat grijpt de grondwet in de wet, en belet zij goede regeling van een voor ons land zoo gewigtig onderwerp. Er is onder de voorschriften, in dit uitvoerig, administratief hoofdstuk vervat, behalve een paar grondtrekken, onzes inziens, niet één, dat niet in eene algemeene of in de provinciale wet eene betere plaats vond, dan in de staatsregeling, die ook hier hetgeen zij aan den wetgever moest openen, zelve in bezit neemt.

Xde HOOFDSTUK.
Van het onderwijs en het armbestuur.

Dat het publiek onderwijs en het armwezen regeling door de wet behoeven, zal naauwelijks door iemand meer worden tegengesproken.

Dat die van het publiek onderwijs elks godsdienstige begrippen moet eerbiedigen, is, onder de heerschappij der artikelen over de godsdienst, niet volstrekt noodig te zeggen; maar kan als eene, tot hiertoe niet altijd betrachte, waarschuwing ook niet schaden.

Publiek onderwijs is dat, hetwelk van overheidswege wordt gegeven. Dit mag echter het *algemeene* regt om anderen te onderrigten niet hinderen, onder voorwaarde slechts, dat hij, die van onderwijs zijn beroep wil maken, aan de proeven van bekwaamheid en aan zoodanig toezigt onderworpen zij, welke aan het publiek eenige zekerheid schenken, dat de hoogste belangen van het opkomend geslacht niet aan onwaardige handen worden vertrouwd.

XIde HOOFDSTUK.
Van veranderingen en bijvoegselen.

De veranderingen in de wijze van herziening zijn natuurlijk gevolg van de veranderde zamenstelling der Kamers.

De grondwetgevende vergadering neemt aan of wijst af, in zooverre onderscheidene veranderingen in ééne wet zijn vervat, geheel of ten deele; maar zij heeft het regt van amendement niet, zoo min als dat om nieuwe voorstellen te doen. Hare roeping is, op de vraag aan het volk, of de ontworpene wijzigingen al dan niet worden verlangd, antwoord te geven.

Eenige additionele bepalingen zijn bestemd om hetzij bij den overgang van de oude tot de nieuwe orde van zaken verwarring te keeren; hetzij de spoedige verwezenlijking van den wil der nieuwe grondwet op eenige zeer dringende punten te verzekeren; hetzij eene vergadering van Staten-Generaal, eer nog de kieswet, door de grondwet beoogd, aanwezig is, mogelijk te maken. Hiertoe dient het ontwerp van voorloopige kieswet; waarbij men zich natuurlijk met bestaande elementen moet trachten te behelpen. Intusschen zal het Uwer Majesteit niet ontgaan, dat het plan, zooveel thans mogelijk, in de strekking der nieuwe grondwet, in den geest eener wezenlijke volksvertegenwoordiging is aangelegd.

Moge hetgeen, wij, ter uitvoering van onzen last, Uwer Majesteit aanbieden, aan Uw edel oogmerk beantwoorden. Wat men, gedurende de laatste weken, elders zag instorten, viel meest niet door geweld, maar uit zwakheid; alleen dewijl het door de natiën niet werd ondersteund. Het trouwe volk, waartoe wij behooren, verlangt, bij verzekering zijner regten door wet en orde, steeds in Uw persoon en huis een nationaal middenpunt te vinden. Gij komt, Sire, in dat verlangen te gemoet; gij wilt de stichter eener nieuwe staatsregeling zijn. Moge het Uwer Majesteit gelukken, instellingen te vestigen, die, omdat zij wortel en wasdom hebben, zelfs bewogen tijden niet duchten.

Wij sluiten met een eerbiedig verzoek. De publieke zaak wil publiek worden behandeld. Gij gaaft, Sire, ons, in het aangezigt der natie, een last, die hare hoogste regten en belangen betreft. Wij gevoelen de behoefte, haar over ons werk te laten oordeelen. Uwe Majesteit gelieve te vergunnen, dat het aanstonds worde gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld.

's Hage, 11 april 1848.

Thorbecke, *president.*
Dirk Donker Curtius.
L. D. Storm.
J. M. de Kempenaer.
L. C. Luzac.

Buitenlandsche berigten.

ITALIE.

Milaan, 9 *april.* Een zoo even uitgekomen extrabulletin van den minister van Oorlog berigt eene overwinning der Italianen bij Gotto. De Piemontaansche brigade *Regina* benevens het bataillon *Novi* en eene afdeeling scherpschutters veroverden het dorp Gotto, drongen over de brug, die door de Oostenrijkers slechts ten deele vernield was, en maakten zich meester van de zich aan gene zijde van de Mincio bevindende artillerie. De vijand vlood met achterlating van dooden en gevangenen, waaronder verscheidene officieren, in de rigting van Mantua. Twee Piemontesche officieren zijn gewond. Koning *Karel Albert* staat te Castiglione della Riviere. (Een bijzonder berigt van 10 april begroot het verlies der Oostenrijkers op 2000 gevangenen en 4 kanonnen, en noemt de overwinning der Piemontezen zeer gewigtig, dewijl zij nu midden tusschen Mantua, Verona en Peschiera staan en tegen alle drie steden te gelijk kunnen handelen.)

— Men meldt ons het volgende: Gisteren middag kwamen hier 3000 man Italiaansche troepen, die de Oostenrijksche vanen verlaten hadden, onder het gejubel der Milaners van Cremona terug. De edele en menschlievende handelwijze der Italianen omtrent hunne Oostenrijksche gevangenen, soldaten, officieren enz., is boven allen lof verheven en des te bewonderenswaardiger, daar dit volk, dat zoo vele jaren, onder eene zoo gruwzame, despotieke regering, gezucht heeft, bij al de gruwelen, die de Oostenrijksche troepen bij de laatste gebeurtenissen bedreven hebben, evenwel van zijnen kant geene gruwelen bedreef; er is geen voorbeeld van bekend. Men is hier over het algemeen voor de republiek gestemd; voor koning *Karel Albert* bestaat hier in het algemeen zeer weinig sympathie.

DUITSCHLAND.

Constanz, 12 *april.* Gisteren avond kwam *Hecker* hier met de post van Zürich aan en steeg af aan hetzelfde logement, waar *Struve* reeds den dag tevoren was aangekomen. Des avonds bleef alles rustig, uitgenomen dat, tegen 8 ure, een vijftigtal 'vreemde, hier werkzaam zijnde ambachtsgezellen (*Sensenmänner*) voor het *Hof van Baden* zich verzamelden en aan *Hecker* een vivat bragten. Daags tevoren waren zij reeds door een' zekeren *Bruns* uit Noord-Duitschland (een zeer verdacht persoon) tot demonstratiën aangezet. Het vivat vond weinig bijval, daar er slechts een twintigtal aanschouwers waren, op wie deze demonstraties, noch het antwoord van *Hecker* eenigen indruk maakten. Met *Struve* zijn hier ook de Keulenaar *von Willich* en een zekere *Doll* aangekomen, welke laatste vroeger te Parijs woonde en onlangs van daar moet zijn overgekomen. Er staan gewapenden voor het *Hof van Baden*; men schijnt ook voor gevangennemingen te vreezen.

Des avonds 5 ure. Alles is hier in de grootste beweging: men heeft eene proclamatie van revolutionairen inhoud verspreid, waarin de republiek geproclameerd wordt. Op eigen gezag hebben de revolutionairen eene volksvergadering uitgeschreven, zonder daarin het bestaande volks-committé noch den gemeenteraad te kennen. Alles loopt in de grootste opgewondenheid door elkander; alle winkels en huizen worden gesloten. In naam des burgemeesters worden alle goede burgers en inwoners tot genoemde volksvergadering opgeroepen.

Men roept van wege den gemeenteraad de vreemde bijeenroepers der vergadering ter verantwoording, en deze vinden hierin reeds weder tegenstand van den kant des gemeenteraads, die zich reeds veel vroeger tegen de tot nog toe gevolgde anarchie had behooren te verzetten. De zaal van het nieuwe stadhuis is geheel vol, de galerijen moeten geruimd worden, om ook daar aan de menigte van aansnellende stemgeregtigde burgers toegang te verleenen; de gangen zijn bovendien alle bezet, en op de straat wachten de vrouwen en moeders in den regen, vol angst en zorg. Er komen nu burgers, die men vroeger nooit in vergaderingen zag verschijnen. *Hecker* bestijgt de tribune; zijne rede vindt de gewone toejuiching der kleine *Fickler'sche* bende; zij beweegt zich op het gebied der theoriën en gouden droomen. Met scherpe trekken teekent hij ons verleden; onze toekomst onder de geluk-aanbrengende banier der vrijheid schildert hij met gloeijende kleuren. Baden moest voorgaan, dan zal geheel (?) Duitschland volgen. Hij ontwerpt een schitterend beeld van de vrijheid, die Noord-Amerika geniet, maar vergeet van de demoralisatie te gewagen, die nergens grooter is, dan juist daar. Hij besluit met de woorden: dat hij bereid is alles op te offeren en verdedigt zich tegen landverraad en bevrijding door hulp der Franschen. Op hem volgt de burgemeester *Hüetlin*. Heden treedt hij met mannenmoed en vastberadenheid op en betoogt het hersenschimmige van een gewapende optogt naar Karlsruhe enz. benevens het gevaar en de verantwoordelijkheid zijne medeburgers op de slagtbank en tot den ondergang te voeren. Daarna voerden de advokaat *Wurtz*, de heer *Katzenmaier*, doktor *Vanotti* en *Kuenzer* in gelijken zin tegen *Hecker* het woord. Wel verzekerden allen republikeinschgezind te zijn, doch meenden echter dat men zich naar de meerderheid van Offenburg en Frankfort moest schikken en den burgerkrijg vermijden. Eenige onbeteekenende personen, zooals de zadelmaker *Steiz*, predikten vrij onverholen het communismus, doch werden heftig teruggewezen. De vergadering werd op voorstel van den burgemeester, zonder dat het tot een stemmen kwam, opgeheven. De geest der tot nu toe geheerscht hebbende regeringloosheid is gebroken; men schept weder vrij adem: de hemel geve dat het zoo blijven moge, en dat geen onheil over ons moge komen!

Het is meer dan tijd dat het anders worde, zal de burgerij niet, die nu reeds sinds weken en maanden zonder werk is, geheel en al te gronde gaan. Jammer dat de proclamatie van onzen geëerbiedigden groot-hertog hier te laat aankwam; anders zou zij deze opschudding, ten minste voor het grootste gedeelte, voorkomen hebben; want in geenerlei vergadering heeft men het tot nu toe gewaagd zelfs niet de thans gearresteerde *Fickler* en de onbeschaamdste volksopruijers zijnen naam te noemen, laat staan zijnen persoon te beschimpen.

's Avonds 8 uur. Zoo even komt hier de tijding dat *Struve* gelijktijdig met *Hecker* in Ueberlingen aan den gang is geweest en dat het hem gelukt is daar de republiek af te kondigen. Even zoo verneemt men, dat de advokaat *Vannotti* de naburige gemeente Allmannsdorff heeft opgeruid en de ingezetenen naar Constanz heeft doen trekken. Men heeft hem echter niet vergund gewapend in de vergadering binnen te dringen; en zoo heeft men nu de oplossing gekregen van het gerucht, dat zich gedurende de beraadslagingen aan de deur der vergaderzaal deed hooren. Wij melden dit met een bezwaard gemoed, daar zich aldus twee mannen in het ongeluk storten, die door hunne krachtige houding als leden der constituerende vergadering ons regt hadden gegeven het beste van hen te verwachten. Constanz is zoo bezadigd als ooit; de goede gezindheid der burgerij alleen waagt het zich te doen hooren; maar het ontbreekt ons aan een goed orgaan; want de bladen van den kant van het meer zullen toch nooit verstandig worden, en de *Constanzer Zeitung* is slechts hunne echo. Ook van de Baar komen bevredigende tijdingen in. Men heeft tot heden toe geene gedetailleerde berigten over de punten van beschuldiging van *Fickler*. Zoo even verspreidt zich een gerucht, dat echter zeer onwaarschijnlijk luidt; een 100tal Duitsche werklieden namentlijk zoude uit Zwitserland over den Untersee eenen inval gedaan en zich met *Hecker* vereenigd hebben.

Constanz, 13 april. Heden morgen ten 8 ure rukte *Hecker* begeleid door ongeveer 40 gewapenden, meest allen behoorende tot den eersten ban der nationale militie, met slaande trom van hier naar Stockach uit om, naar het heet, met de Ueberlingers en andere door *Struve* bij elkander gebragte revolutionaire benden zich te vereenigen. Geen der officieren of onderofficieren heeft zich aan deze onzinnige, wederregtelijke en roekelooze onderneming aangesloten. In het naburige dorp Wollmatingen heeft *Hecker* eene aanspraak aan het volk gehouden en het tot deelneming opgeroepen; doch men heeft hem aan het verstand gebragt, dat de veldarbeid zulk een uitstapje niet veroorloofde, en dat het er ook op een handvol Wallmatingers niet zou aankomen. Daarop zette de kolonne haren marsch voort.

Aken, 5 april, 's avonds ten 8½ ure. De geheele stad is in opschudding; de burgerwacht is onder de wapens geroepen. Omstreeks 7 ure ontstonden er aan de Keulsche poort ernstige botsingen tusschen eenige militairen van de reserve en een hoop arbeiders, het gevecht werd bloedig; de soldaten werden ontwapend, en er zijn, naar men zegt, twee gesneuveld. De arbeiders roepen: *weg met de militairen* en trekken in groote benden, gedeeltelijk met houweelen en spaden gewapend, de straten door. De militairen zijn reeds in de kazernen geconsigneerd, en men heeft beloofd, dat de soldaten van de reserve, morgen van hier zullen vertrekken. De reserve van het 34ste regiment rukte hier eergisteren binnen en nam terstond de gemoederen tegen zich in, door dat zij binnenrukte met een wit en zwart vaandel en verscheidene burgers baldadiglijk de driekleurige Duitsche kokarde aftrokken en andere buitensporigheden bedreven.

FRANKRIJK.

Parijs, 13 april. De *Assemblée Nationale* meldt, dat het tijdstip der algemeene verkiezingen op nieuw zal worden uitgesteld. Dit berigt verdient echter nadere bevestiging.

— De heer *Blanqui* heeft thans zijne verdediging openbaar gemaakt; tegen de beschuldiging, hem vroeger in het eerste nommer der *Revue Rétrospective* te laste gelegd, dat bij zijne invrijheidstelling uit de gevangenis zou gekocht hebben voor een verslag over de geheime republikeinsche genootschappen. In de verdediging wordt in het algemeen het defensieve gedeelte zwak, maar het offensieve beter gevonden. De heeren *Lamartine* en *Durrieu*, redacteur-en-chef van den *Courrier Français*, aanhanger van *Ledru-Rollin*, worden daarin aangevallen. Van den heer *Caussidière* wordt met geen enkel woord melding gemaakt. Men verzekert ook, dat de republikeinsche commissie, welke tusschen de heeren *Blanqui* en *Taschereau* moest beslissen, op hare beurt verklaren zal, dat de heer *Blanqui* aan hare oproeping geen gehoor heeft gegeven. Geen der hoofden van de republikeinsche partij van 1839 heeft de protestatie des heeren *Blanqui* onderteekend.

Er hebben nog meer schandalen plaats gehad. Gisteren is zekeren *Michelot*, president van de club *de la Montagne*, kandidaat voor de Nationale Vergadering, gevangen genomen, daar de politie ontdekt had, dat hij zich vroeger aan bedriegelijke bankbreuk had schuldig gemaakt, en reeds in 1840, toen hij voortvlugtig was, tot eeuwigdurende galeistraf werd veroordeeld. Ook is gisteren zekeren *Victor Bouten* uit de club *de la Révolution* verdreven geworden, daar men ontdekt had, dat hij vroeger tot de geheime politie had behoord.

Parijs, 14 april. Men zegt, dat het Voorloopig Bewind plan heeft, om te decreteren, dat alle woeste gronden de eigendom zullen zijn van den staat, hetzij dadelijk, hetzij door uitoefening van het onteigeningsregt. Volgens de jongste statistieke opgaven, bestaat het cijfer bunders woeste gronden in de 86 departementen 8 millioen.

— De dagbladen der departementen deelen ons heden het verhaal mede van ernstige wanordelijkheden te Toulouse, Auxerre, Troyes, Beauvais en eenige andere punten. Te Toulouse bestormde een club in massa het stadhuis en drong de vertrekken van den kommissaris-generaal binnen, die door de nationale gardes bevrijd moest worden. Te Auxerre verklaarde zich een deel der bevolking tegen den kommissaris, eene andere partij ondersteunde hem, en de stad was in twee kampen verdeeld. Te Troyes zetteden oproerige aansporingen het volk tegen de nationale garde op; daaruit ontstond eene botsing, waarbij twee personen gedood werden; al de nationale gardes van het arrondissement waren naar de stad Troijes in aantogt, om haar tegen de oproerlingen te beschermen. Men brak de rails van den spoorweg op, om hunne aankomst te beletten en daaruit ontstond op nieuw een strijd, waarbij almede twee menschen het leven moesten derven.

— Uit Besançon wordt geschreven, dat in de afgeloopene week de jonge jufvrouwen van het Heilige Hart tegen hare onderwijzeres opgestaan zijn. De jonge meisjes riepen den bijstand der kweekelingen van het Lijcoeum, waarvan zij slechts door een muur gescheiden waren, in. Deze klommen weldra over den muur, openden de deuren van de kostschool, en nu gingen zij gearmd met de jonge dames de groote wereld in. Slechts met zeer veel moeite heeft men de meesten der jonge jufvrouwen naar het gesticht kunnen terugbrengen.

— De heden morgen door den *Moniteur* bekend gemaakte besluiten worden algemeen goedgekeurd. Een derzelve schaft de openbare tepronkstelling af; gelijk in de considerans teregt wordt gezegd, vernedert deze straf de menschelijke waardigheid; zij schandmerkt den veroordeelde voor eeuwig en dit gevoel zijner schande sluit hem den weg tot alle rehabilitatie. Daarenboven hebben die openbare teregtstellingen nog de nadeelige uitwerking, dat zij, alle gevoel van medelijden uitdoovende, het gezigt der misdaad gemeenzaam maken. Eere dus der regering, welke dit edel initiatief heeft genomen. Een ander besluit huldigt, door het afschaffen van het reserve-kader voor de generaals, de beginselen van gelijkheid, en brengt tevens de niet te verwerpen bezuiniging te weeg van minstens 500,000 frs. 's jaars.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 15 april. De proefvaart, om door middel van schroef-stoom-sleepbooten de schepen langs het groot Noord-Hollandsche kanaal te slepen, heeft de meest gunstige uitkomsten opgeleverd en overtuigend bewezen, dat hierdoor voor den handel dezer stad, de gemeenschap met de zee niet alleen aanmerkelijk bespoedigd, maar in eenen bepaalden tijd verzekerd is, zoo als de resultaten der reis van het schip *Doggersbank*, gevoerd door kapitein *P. J. Kerkhoven*, ons door eene vriendelijke hand medegedeeld, ten volle aanwijzen. Dit schip, ter grootte van p. m. 600 lasten, heeft den togt, onder aftrek van het oponthoud aan de sluizen, in 18 uren tijds gedaan, zijnde dingsdag den 11den dezer ten 8 ure 's morgens van de Willemsluis vertrokken, en des namiddags ten 6¼ ure te Alkmaar aangekomen, alwaar het tot den anderen dag des morgens ten 6 ure is verbleven, en toen naar het Nieuwediep gestoomd is, en ten 1½ ure des namiddags voor de Koopvaardijsluis aankwam. Deze proefvaart is geschied met afwisseling van stilte, harde en hevige winden, en in bijzijn van den heer hoofd-ingenieur en drie heeren ingenieurs van den waterstaat, van hoofd-officieren der marine, van andere autoriteiten, van kooplieden dezer stad en onder het aanschouwen van vele nieuwsgierigen in de steden en plaatsen langs het kanaal, waar het schip doorkwam, en, zonder dat ergens aan den grond gevaren of iets aan bruggen of sluizen, of voorbijvarende schepen beschadigd is, en zonder dat er eenig nadeel aan de oevers van het kanaal is te weeg gebragt; zijnde de waterverplaatsing minder dan van eene gewone jaagof voerschuit, zoodat ten volle bewezen is, dat dusdanige stoom-sleepvaart in alle opzigten doelmatig en nuttig is, en wij zullen ons verblijden, aan den handel en scheepvaart in het algemeen en aan dien onzer stad in het bijzonder, te mogen berigten, dat zij spoedig in werking zal komen. (*Hand.*)

's Gravenhage, 16 april. De minister van finantiën *ad interim* heeft goedgevonden en verstaan, bij resolutie van 6 april jl., aan een der heeren arrondissements-directeurs der directe belastingen enz. te kennen te geven, met uitnoodiging, om dien overeenkomstig de daarbij betrokkene ambtenaren te elucideren, dat het meel van rijst of rijstemeel, voor zooveel de toepassing van het tarief van regten betreft, behoort te worden gerangschikt onder het artikel *meel van alle graansoorten*, op den invoer onderworpen aan het regt van *f* 4.50 de 100 ponden.

Groningen, 13 april. Men verneemt, dat dezer dagen ruim 70 van de welgezetenste ingezetenen uit de gemeenten Ulrum en Kloosterburen een adres aan Z. M. den koning hebben opgezonden, waarbij zij verklaren in het adres, betreffende de vermindering der lasten, door 11 leden van den landelijken stand der Provinciale Staten van hun gewest den 26sten maart jl. opgezonden, met hunne gevoelens geheel in te stemmen, als volkomen hunne wenschen uitdrukkende.

— Een gelijkluidend adres, geteekend door meer dan 150 notabele ingezetenen, wonende te Grijpskerk, Oldehove, Zuidwolde, Noordwolde, Bedum, Middelstum en Kantens, is mede aan Z. M. den koning ingezonden.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie.

Zonder in het minst de vrijwillige storting in 's rijks schatkist, bewerkstelligd door een ambtenaar, die, onder aanmoediging zijner ambtgenooten om dit voorbeeld te volgen, daarvan in een der dagbladen melding maakt, te willen laken of afkeuren, moet echter een dier ambtgenooten hem opmerken dat deze edele opoffering eenigzins voorbarig is.

Het is raadzaam voor die ambtenaren, welke niet bemiddeld zijn, en daarbij slechts eene matige jaarwedde genieten, met hetgeen wat zij hebben spaarzaam om te gaan; — want de bezuiniging! — de bezuiniging!.....

Het is echter eene schoone denkwijze, wanneer men niet van zijnen *overvloed* mededeelt, en indien men eene zekere oude overlevering mag gelooven, zullen de zoodanigen daarvoor eene ruime vergelding genieten.

Hoe schoon evenwel deze streelende vooruitzigten zijn, wil ik, en ik mag gelooven velen met mij, wachten, totdat dusdanige prijzenswaardige opofferingen zullen zijn aangevangen door hoog bezoldigde ambtenaren; deze kunnen en zullen niet achterwege blijven, om met eene milde hand in hunne beter gevulde beurzen te tasten, en dan kunnen wij, als uitmakende de achterhoede, de eene gaarne, de andere niet gaarne, volgens rang en vermogen defileren, en beter, zoo wat min of meer, tusschen de droppels doorloopen. *Een ambtenaar.*

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.